

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΓΑΤΑΣ ΣΗΜΕΡΑ

Παρασκευή Καλαμάρα

Επιβλέπων: Μπόνος Ελευθέριος

Αναπληρωτής Καθηγητής

Άρτα, Ιανουάριος 2021

THE NUTRITION OF THE CAT TODAY

Εγκρίθηκε από τριμελή εξεταστική επιτροπή

Άρτα, Ιανουάριος 2021

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Επιβλέπων καθηγητής

Αναπληρωτής καθηγητής Ελευθέριος Μπόνος

2. Μέλος επιτροπής

ΕΔΙΠ Γεώργιος Μαγκλάρας

3. Μέλος επιτροπής

ΕΔΙΠ Ευαγγελία Γκούβα

© Καλαμάρα Παρασκευή, 2021.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Δήλωση μη λογοκλοπής

Δηλώνω υπεύθυνα και γνωρίζοντας τις κυρώσεις του Ν. 2121/1993 περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας, ότι η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία είναι εξ ολοκλήρου αποτέλεσμα δικής μου ερευνητικής εργασίας, δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής ούτε προέρχεται από ανάθεση σε τρίτους. Όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν (κάθε είδους, μορφής και προέλευσης) για τη συγγραφή της περιλαμβάνονται στη βιβλιογραφία.

Καλαμάρα Παρασκευή

Υπογραφή

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για την ολοκλήρωση αυτής της εργασίας θα ήθελα να εκφράσω τις ιδιαίτερες ευχαριστίες μου στον επιβλέπων καθηγητή κ. Μπόνο Ελευθέριο, για την συνεργασία μας, την πολύτιμη βοήθεια του και καθοδήγηση κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας μου. Τελειώνοντας, πολλές ευχαριστίες θα ήθελα να εκφράσω προς τους γονείς μου, τον αδελφό μου και τους φίλους μου που με πολύ υπομονή και αγάπη με στήριξαν σε όλη τη διάρκεια των σπουδών μου και συνεχίζουν μέχρι σήμερα με θυσίες φροντίζοντας πάντα για το καλύτερο στη μόρφωση μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το θέμα που αναλύεται στη συγκεκριμένη διπλωματική εργασία είναι η μελέτη της διατροφής της οικόσιτης γάτας στην σημερινή εποχή. Σκοπός λοιπόν της παρούσας πτυχιακής είναι η αναζήτηση και εύρεση πληροφοριών για τις διατροφικές συνήθειες της γάτας και για τις απαιτήσεις της σε θρεπτικές ουσίες και τροφές, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ευημερία αυτού του ιδιαίτερου ζωικού είδους σε όλα τα στάδια της ζωής του. Επίσης, για μια πλήρη ισορροπημένη τροφή για γάτες είναι σημαντικό η προέλευση των πρώτων υλών και η σύνθεση τους να είναι διασφαλισμένα ποιοτικά.

Λέξεις-κλειδιά: διατροφή, γάτα, θρεπτικές ουσίες, τροφή , υγεία

ABSTRACT

The topic analyzed in this graduate thesis is the study of the nutrition of the domestic cat in the present era. The purpose is to search and find information about eating habits of the cat and its requirements for nutrients and foods that ensure the prosperity of this particular animal species at all stages of its life. In addition, for complete and balanced cat food, it is important that the origin of the raw materials and their composition are of guaranteed quality.

Keywords: diet, cat, nutrients, food, health

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α	16
1. ΘΡΕΠΤΙΚΑ ΣΥΤΑΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΓΑΤΑΣ	16
1.1. Πρωτεΐνες.....	16
1.2 Λιπαρά οξέα.....	17
1.3 Βιταμίνες.....	18
1.4 Ανόργανες Ουσίες.....	19
1.5 Νερό.....	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β.....	23
2. ΕΙΔΗ ΤΡΟΦΩΝ ΓΙΑ ΓΑΤΕΣ	23
2.1 Σπιτική τροφή	23
2.2 Διατροφή B.A.R.F	24
2.2.1 Σωστή νοπή διατροφή.....	25
2.2.2 Πλεονεκτήματα B.A.R.F. διατροφής	26
2.2.3 Μειονεκτήματα B.A.R.F. διατροφής.....	27
2.3 Εμπορική τροφή.....	29
2.4 Μορφές τροφών εμπορίου	30
2.4.1 Ξηρή τροφή	30
2.4.2 Υγρή τροφή	32
2.4.3 Λιχουδιές	33
2.4.4 Συμπληρώματα διατροφής	34
2.5 Κατηγορίες τροφών εμπορίου	36
2.5.1 Δίαιτες συντήρησης.....	36
2.5.2 κλινικές δίαιτες.....	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ	38

3. ΜΗΤΕΡΕΣ ΚΑΙ ΓΑΤΑΚΙΑ	38
3.1 Διατροφή της γάτας κατά την εγκυμοσύνη	38
3.2 Διατροφή της γάτας κατά την γαλουχία	39
3.3 Διατροφή νεογέννητων γατιών με φυσικό θηλασμό	41
3.3.1 Διατροφή νεογέννητων γατιών με τεχνητό θηλασμό	42
3.3.2 Διατροφή νεογέννητων γατιών κατά τον απογαλακτισμό.....	46
3.3.4 Διατροφή νεαρών γατιών	47
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ.....	49
4. ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΑΙΤΑ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΙΤΕΣ ΓΙΑ ΓΑΤΕΣ ΜΕ ΠΑΘΗΣΕΙΣ	49
4.1 Διατροφή ηλικιωμένης γάτας	49
4.2 Διατροφή στειρωμένης γάτας	51
4.3 Διατροφή γάτας με χρόνια νεφρική ανεπάρκεια	54
4.4 Διατροφή γάτας που πάσχει από διαβήτη.....	58
4.5 Διατροφή για γάτες με γαστρεντερικές διαταραχές.....	62
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε	67
5. ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΕΣ ΚΑΙ ΤΟΞΙΚΕΣ ΤΡΟΦΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΑΤΑ.....	67
5.1 Τοξίκωση σε γάτα από κατανάλωση ανθρώπινης τροφής.....	67
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ.....	77
6. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΧΛΟΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΗΣ ΓΑΤΑΣ.....	77
6.1 Εισαγωγή φυτικών υλών στην διατροφή της γάτας.....	77

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας Α-1 Οι ελάχιστες ημερήσιες ανάγκες μίας νεαρής γάτας σε πρωτεΐνες.	17
Πίνακας Α-2. Οι ελάχιστες ημερήσιες ανάγκες σε λιπαρά οξέα σε νεαρή γάτα.	18
Πίνακας Α-3. Παρακάτω στον πίνακα αναγράφονται οι ελάχιστες ημερήσιες ανάγκες της νεαρής γάτας σε βιταμίνες.	19
Πίνακας Α-4 Αυτές είναι οι ελάχιστες ημερήσιες ανάγκες σε ανόργανες ουσίες που χρειάζεται μία νεαρή γάτα.	20
Πίνακας Β-1 Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται τα κατεψυγμένα κρέατα η θερμοκρασία, η υγρασία και ο χρόνος συντήρησής τους.	29
Πίνακας Β-2 Θρεπτικά συστατικά που μπορεί να περιέχονται στα συμπληρώματα διατροφής για γάτες.	35
Πίνακας Γ-1. Η ενέργεια που χρειάζεται μία έγκυος γάτας σε καθημερινή βάση.	39
Πίνακας Γ-2. Οι ημερήσιες ποσοτικές ανάγκες της έγκυος γάτας σε τροφή ανάλογα με το σωματικό βάρος της και το είδος τροφής που καταναλώνει.	39
Πίνακας Γ-3. Οι ημερήσιες ανάγκες που χρειάζεται μία έγκυος γάτας.....	40
Πίνακας Γ-4. Οι ημερήσιες ανάγκες μίας γάτας κατά το διάστημα της γαλουχίας ανάλογα με τον αριθμό των νεογέννητων γατιών σε ενέργεια (kcal/kg Σ.Β.)	41
Πίνακας Γ-5. Σύγκριση της σύνθεσης του γάλακτος της αγελάδας και της γάτας.	41
Πίνακας Γ-6. Παροχή γεύματος σε ορφανά γατάκια με θήλαστρο τις πρώτες εβδομάδες της γαλουχίας και οι ανάγκες σε ποσότητες τροφής και ενέργειας ανά το 24ωρο.	45
Πίνακας Δ-1. Τα συστατικά που περιέχουν οι εμπορικές ξηρές και κονσερβοποιημένες τροφές για γηραιές μη στερημένες γάτες άνω των 12 ετών.	50
Πίνακας Δ-2. Προσλαμβανόμενη ποσότητα ξηρής και υγρής τροφής ημερησίως για ηλικιωμένες μη στερημένες γάτες από 12 ετών και άνω με μεσαία δραστηριότητα.	50
Πίνακας Δ-3. Η ανάλογη ημερήσια σίτιση στερημένης ενήλικης γάτας πάνω από 1 έτους και νεαρής γάτας (6 μηνών) από την επέμβαση της στείρωσης μέχρι την ηλικία του 1 χρονών.	53
Πίνακας Δ-4. Το θερμικό περιεχόμενο των εμπορικών τροφών για στερημένες ενήλικες και νεαρές στερημένες γάτες ηλικίας 6 μηνών και άνω 1 έτους.	53
Πίνακας Δ-5. Θρεπτικές ουσίες που περιέχουν οι θεραπευτικές δίαιτες σε υγρές και ξηρές τροφές για νεφροπαθείς γάτες.....	56

Πίνακας Δ-6. Ημερήσια ποσότητα υγρής και ξηρής τροφής σε ενήλικη γάτα που πάσχει από ΧΝΑ.....	57
Πίνακας Δ-7. Η ημερήσια ποσότητα ξηρής τροφής που πρέπει να καταναλώνει μία γάτα που πάσχει από σακχαρώδη διαβήτη για να διατηρήσει, να χάσει και να αυξήσει το σωματικό της βάρος.....	60
Πίνακας Δ-8. Σίτιση διαβητικής γάτας μόνο με κονσέρβα ημερησίως.	60
Πίνακας Δ-9. Θερμιδικό περιεχόμενο των ζωοτροφών για ενήλικες διαβητικές γάτες.	61
Πίνακας Δ-10. Η σωστή διατροφή σε γάτα ενήλικη με ευαισθησίες στο γαστρεντερικό σύστημα της.....	63
Πίνακας Δ-11. Ημερήσια ποσότητα που πρέπει να καταναλώνει ένα γατάκι με γαστρικές διαταραχές.....	64
Πίνακας Δ-12. Θρεπτικές ουσίες που περιέχονται στην ξηρή και υγρή τροφή για ενήλικες γάτες και μικρά γατάκια με προβλήματα στο γαστρεντερικό σύστημα τους.....	64

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα Β-1 Γάτα που τρέφεται με ωμό κρέας.....	25
Εικόνα Β-3. Ξηρή τροφή για γάτες σε διάφορα σχήματα, μεγέθη και χρώματα.....	31
Εικόνα Β-4 Εμπορική υγρή τροφή σε φακελάκι	33
Εικόνα Β-5. Υγρή τροφή εμπορίου σε κονσέρβα με γεύση κοτόπουλο και κολοκύθα.....	33
Εικόνα Β-6. Λιχουδιές για οδοντική υγιεινή με γεύση μέντα	34
Εικόνα Γ-1. Γάτα σε κυοφορία	39
Εικόνα Γ-2. Βρετανική κοντότριχη θηλάζει τα νεογέννητα γατάκια	40
Εικόνα Γ-3. Γατάκια που θηλάζουν.....	42
Εικόνα Γ-4. Διαδικασία σίτισης νεογέννητου με θήλαστρο.....	44
Εικόνα Γ-5. Σύριγγα με προσθήκη θηλής για τροφοδοσία σε γατάκια νεογέννητα.....	44
Εικόνα Γ-6. Γάλα σε σκόνη για μικρά γατάκια	45
Εικόνα Γ-7. Γάλα σε υγρή μορφή για γατάκια και χωρίς λακτόζη	45
Εικόνα Γ-8. Μικρό γατάκι τρέφεται μόνο του με υγρή τροφή.....	46
Εικόνα Γ-9. Ξηρή τροφή για νεαρά γατάκια μέχρι 12 μηνών.	47
Εικόνα Δ-1. Σωματική και μυϊκή κατάσταση ενήλικης γάτας.	52
Εικόνα Δ-2. κλινικές δίαιτες με γεύση κοτόπουλο για νεφροπαθείς γάτες.....	58
Εικόνα Δ-3. Εμπορικές τροφές για ενήλικες γάτες που πάσχουν από διαβήτη.....	61
Εικόνα Δ-4. Ειδικές τροφές για γάτες και γατάκια με πεπτικές και εντερικές διαταραχές...	66
Εικόνα Ε-1. Γάτα και σοκολάτα	69
Εικόνα Ε-2. Γάτα και αλκοολούχα ποτά	71
Εικόνα Ε-3. Ξυλιτόλη.....	72
Εικόνα Ε-4. Γάτα με φρούτα	76
Εικόνα ΣΤ-1. Γάτα σε κήπο.....	77
Εικόνα ΣΤ-2. Σπόροι βρόμης, σίκαλης, κριθαριού και σιταριού	79
Εικόνα ΣΤ-3. Χλόη για γάτες που υπάρχουν στο εμπόριο	79
Εικόνα ΣΤ-4. Γρασίδι για γάτες που κυκλοφορεί στην αγορά	80

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

AAFP: American Association of Feline Practitioners

ASPCA (APCC): American Society for the Prevention of Cruelty to Animals

BARF: Biologically Appropriate Raw Food, Βιολογικά ενδεδειγμένη ωμή διατροφή.

CVMA: Canadian Veterinary Medical Association

DHA: Docosahexaenoic acid, Δωδεκαεξανοϊκό οξύ

EPA: Eicosapentaenoic acid, Εικοσαπεντανοϊκό οξύ

ME: Μεταβολιστέα ενέργεια

ΞΟ: Ξηρή ουσία

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΓΑΤΑΣ

Η γάτα (*Felis catus*) ανήκει στην κατηγορία των αιλουροειδών αυστηρώς σαρκοφάγων ζώων, η διατροφή της έχει ιδιαίτερες θρεπτικές απαιτήσεις σε ουσίες από πηγές ζωικής προέλευσης. Το διατροφολόγιο της πρέπει να περιλαμβάνει πηγές υψηλής βιολογικής αξίας πρωτεϊνών και άλλα θρεπτικά συστατικά που θα της παρέχουν την απαραίτητη ενέργεια.

Ο πεπτικός σωλήνας της γάτας έχει μικρότερο μήκος (λεπτό έντερο 1,0 - 1,5 m και παχύ έντερο 35 cm) γι' αυτό η τροφή διέρχεται σχεδόν αμέσως μέσα από αυτόν, επομένως η τροφή που πρόκειται να καταναλώσει η γάτα μας πρέπει να είναι υψηλής πεπτικότητας.

Όπως προαναφερθήκαμε η γάτα, είναι ένα ζώο με αρκετές διατροφικές ιδιαιτερότητες, προτιμά να τρέφεται με μικρά και συχνά γεύματα περίπου 15 με 20 φορές καθ' όλη την διάρκεια της μέρας. Η χορήγηση της ίδιας τροφής σε καθημερινή βάση για μεγάλο χρονικό διάστημα οδηγεί στην άρνηση του ζώου να την καταναλώσει για αυτό επιθυμεί ποικιλία τροφών στην δίαιτα του.

Επίσης είναι δύσκολη στην αλλαγή των τροφών της. Εάν η γάτα μας έχει μάθει σε κάποιο είδος τροφής τότε σε αυτή την περίπτωση θα της είναι δύσκολο να προσαρμοστεί στην νέα τροφή της επιλογής μας.

Επομένως μία σωστή ισορροπημένη διατροφή της γάτας μας χρειάζεται να είναι πλούσια σε πρωτεΐνη, αρκετά φτωχή σε υδατάνθρακες, ελάχιστες ημερίδες σε λιπαρά και έλαια, ανόργανες ουσίες, νερό και βιταμίνες, προσφέροντας στη γάτα υγεία και ευεξία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1. ΘΡΕΠΤΙΚΑ ΣΥΤΑΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΓΑΤΑΣ

1.1. Πρωτεΐνες

Οι πρωτεΐνες είναι αζωτούχες μεγαλομοριακές ουσίες και κάθε μία από αυτές αποτελείται από μικρότερες μονάδες, τα αμινοξέα. Υπάρχουν 21 αμινοξέα που συμμετέχουν στη δομή των ζωικών πρωτεϊνών. Η επιβίωση της γάτας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις πρωτεΐνες που προσλαμβάνει με την τροφή της διότι η δραστηριότητα των ηπατικών ενζύμων στον καταβολικό ρυθμό των αμινοξέων είναι αρκετά έντονη, ακόμη κι αν καταναλώνει τροφή με μειωμένη περιεκτικότητα σε πρωτεΐνες. Υπάρχουν 11 αμινοξέα που δεν μπορεί να συνθέσει από μόνος τους ο οργανισμός της γάτας οπότε υποχρεωτικά πρέπει να παρέχονται μέσω της τροφής (Ταυρίνη, Αργινίνη, Λευκίνη, Φαινυλαλανίνη, Τρυπτοφάνη, Ιστιδίνη, Λυσίνη, Βαλίνη, Ισολευκίνη, Μεθειονίνη, Θρεονίνη). Η ταυρίνη είναι η πιο σημαντική καθώς συμβάλλει στην πρόληψη των προβλημάτων της όραση και των καρδιακών νοσημάτων.

Τροφές πλούσιες σε ζωικές πρωτεΐνες:

- Αρνίσιο κρέας
- Βόειο κρέας
- Πρόβειο
- Πουλερικά (κοτόπουλο)
- Ψάρια
- Μύδια

Ωστόσο υπάρχουν και οι φυτικές πρωτεΐνες που χρησιμοποιούνται στην διατροφή της γάτας όπως είναι τα λαχανικά και τα δημητριακά σε συνδυασμό με τις ζωικές πρωτεΐνες.

Τροφές σε φυτικές πρωτεΐνες:

- Σόγια
- Κριθάρι
- Σιτάρι
- Ρύζι

- Καλαμπόκι
- Φυτικές ίνες (π.χ. πίτυρο ρυζιού)

Πίνακας 1-1 Οι ελάχιστες ημερήσιες ανάγκες μίας νεαρής γάτας σε πρωτεΐνες.

ΠΡΩΤΕΙΝΕΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ ανά kg Ξ.Ο.
Αργινίνη	10 g
Ιστιδίνη	3 g
Ισολευκίνη	5 g
Λευκίνη	12 g
Λυσίνη	8 g
Μεθειονίνη & Κυστίνη	7,5 g
Μεθειονίνη	4g
Φαινυλαλανίνη & Τυροσίνη	8,5g
Φαινυλαλανίνη	4g
Ταυρίνη	400mg
Θρεονίνη	7g
Τροπτοφάνη	1,5g
Βαλίνη	6g

*Με μεταβολιστέα ενέργεια 5,0 kcal/g ξηρής ουσίας

Πηγή: (Τσερβένη-Γούση, 2011)

1.2 Λιπαρά οξέα

Τα λίπη, παράγονται από τα λιπαρά οξέα, παρέχουν υπερδιπλάσια ενέργεια από ότι οι πρωτεΐνες και οι υδατάνθρακες. Η ανάγκη της γάτας σε λίπη ημερησίως κυμαίνεται στο 9% της ξηρής ουσίας της τροφής της. Είναι σημαντικό να παίρνει πολυακόρεστα λιπαρά οξέα, καθώς δεν διαθέτει τα απαραίτητα ένζυμα για την σύνθεση τους. Τα δύο πιο σημαντικά από αυτά είναι το λινολεϊκό και το αραχιδονικό οξύ, που πρέπει να εντάσσονται στην διατροφή της γάτας.

Γενικά τα λιπαρά οξέα βοηθούν στην καλή υγεία της γάτας μας με τους εξής τρόπους:

- Συμβάλλουν στην θωράκιση του ανοσοποιητικού συστήματος.

- Είναι απαραίτητα για το αναπαραγωγικό σύστημα, τη σωστή λειτουργία των νεφρών και τη λειτουργία του εγκεφάλου και του νωτιαίου μυελού.
- Διευκολύνουν την απορρόφηση των λιποδιαλυτών βιταμινών (A,D, E, K),
- Παρέχουν προστασία στα εσωτερικά όργανα.
- Προσφέρουν ένα λαμπερό υγιές τρίχωμα και δέρμα.
- Συμβάλλουν στις υγιές αρθρώσεις
- Συντελούν στην απομάκρυνση των αποβλήτων από τον οργανισμό.
- Αυξάνουν την γευστικότητα της τροφής.
-

Πίνακας 1-2. Οι ελάχιστες ημερήσιες ανάγκες σε λιπαρά οξέα σε νεαρή γάτα.

ΛΙΠΙΔΕΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ ανά kg Ξ.Ο.
Λινολεϊκό οξύ	5 g
Αραχιδονικό οξύ	200 mg

*Με μεταβολιστέα ενέργεια 5,0 kcal/g ξηρής ουσίας

Πηγή: (Τσερβένη-Γούση, 2011)

1.3 Βιταμίνες

Η γάτα χρειάζεται ορισμένες βιταμίνες για την επιβίωση της και την καλή διατήρηση της υγείας της. Υπάρχουν βιταμίνες που δεν μπορεί ο οργανισμός της να παράγει ή παράγει σε μικρές ποσότητες όπως είναι βιταμίνες A και D. Ο οργανισμός της δεν είναι σε θέση να δημιουργήσει επαρκές ποσότητες D, ούτε να αξιοποιήσει την φυτική μορφή της βιταμίνης αυτής. Λοιπόν είναι αναγκαίο να προσλαμβάνει μαζί με την τροφή της βιταμίνη D3 ζωικής προέλευσης που είναι πιο αποτελεσματική. Η έλλειψη της βιταμίνης αυτής προκαλεί ραχιτισμό και ανωμαλίες στην σκελετική ανάπτυξη. Η βιταμίνη A είναι πολύ σημαντική για την νυχτερινή όραση της γάτας, το υγιές τρίχωμα, και την ενίσχυση του ανοσοποιητικού συστήματος της, αλλά η πρόσληψη της στον οργανισμό της γάτας γίνεται με την μορφή σκευασμάτων και μέσω γευμάτων πλούσια σε βιταμίνη A. Σε αυτό το σημείο πρέπει να δοθεί προσοχή γιατί μία πιθανή υπερβιταμίνωση από A οδηγεί σε τοξικότητα. Ανεπάρκεια σε βιταμίνη B12 εμφανίζονται τα εξής προβλήματα υγείας όπως είναι η διάρροια, ο εμετός και οι εντερικές διαταραχές. Οι μειωμένες συγκεντρώσεις B6 προκαλούν καχεκτική ανάπτυξη, βλάβη στα νεφρά, ενώ η έλλειψη θειαμίνης (B1) φανερώνεται με νευρολογικές

διαταραχές, σπασμούς και με αντανακλαστικές διαταραχές. Η νιασίνη (B3) πρέπει να βρίσκεται σε μεγάλες ποσότητες στο σώμα της γάτας διότι απουσία της προκαλεί αυξημένη θερμοκρασία σώματος, έντονο κόκκινο χρωματισμό της γλώσσας με έλκος, απώλεια σωματικού βάρους. Επίσης η βιταμίνη E έχει αντιοξειδωτική δράση παρέχοντας προστασία στον οργανισμό από την οξειδωτική βλάβη (στρες). Η απουσία από το σώμα της γάτας φέρει ανορεξία, κατάθλιψη και ευαισθησία στην κοιλιακή χώρα (πόνους). Όσον αφορά την βιταμίνη C σε αντίθεση με το ανθρώπινο σώμα μπορεί να την συνθέσει μόνος του ο οργανισμός της γάτας.

Πίνακας 1-3. Παρακάτω στον πίνακα αναγράφονται οι ελάχιστες ημερήσιες ανάγκες της νεαρής γάτας σε βιταμίνες.

ΒΙΤΑΜΙΝΕΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ ανά kg Ξ.Ο.
Βιταμίνη A	1mg
Βιταμίνη D	500 IU
Βιταμίνη E	30 IU
Βιταμίνη K	100μg
Θειαμίνη B1	5mg
Ριβοφλαβίνη B2	4mg
Πυριδοξίνη B6	4mg
Νιασίνη B3	40mg
Παντοθενικό οξύ B5	5mg
Φολικό οξύ B9	800μg
Βιοτίνη B7	70μg
Κυανοκοβαλαμίνη B12	20μg
Χολίνη	2,4g

*Με μεταβολιστέα ενέργεια 5,0 kcal/g ξηρής ουσίας

Πηγή: (Τσερβένη-Γούση, 2011)

1.4 Ανόργανες Ουσίες

Υπάρχουν δώδεκα ανόργανες ουσίες που είναι αναγκαίες για την ευημερία της γάτας μας. Το ασβέστιο (Ca) και ο φώσφορος (P) είναι απαραίτητα θρεπτικά συστατικά για τον οργανισμό, συμβάλλουν στην δημιουργία γερών οστών και δοντιών, συμμετέχουν στη διαδικασία της μυϊκή σύσπασης και στην πήξη του αίματος. Τα νεογέννητα γατάκια έχουν περιορισμένα αποθέματα ασβεστίου, περίπου 0,79 g . Η αναλογία Ca:P πρέπει να βρίσκεται

από 0,9:1,0 έως 1,1:1,0. Η έλλειψη ασβεστίου στον οργανισμό της γάτας προκαλεί σοβαρά προβλήματα υγείας και μπορεί να προκαλέσει τη δημιουργία διατροφικού δευτερογενή υπερπαραθυρεοειδισμού, απώλεια ανόργανων ουσιών από τα οστά, πόνο και κατάγματα στα οστά και κατάρρευση των οσφυϊκών σπονδύλων και των πυελικών σπονδύλων. Από την άλλη όψη η υπερβολική συγκέντρωση ασβεστίου επηρεάζει αρνητικά την ανάπτυξη του οργανισμού και παρουσιάζεται αυξημένη οστική πυκνότητα. Ενώ η απουσία φωσφόρου φανερώνεται με αιμολυτική αναιμία (καταστροφή ερυθρών αιμοσφαιρίων) και μεταβολική οξέωση.

Ο ψευδάργυρος (Zn) βοηθάει στην επούλωση πληγών, στην καλή διατήρηση του δέρματος και στην αναπαραγωγή κυττάρων. Όταν βρίσκεται σε χαμηλά ποσοστά στον οργανισμό της γάτας δημιουργούνται δερματικές βλάβες κυρίως, στην γούνα, ενώ στα αρσενικά παρατηρείται ατροφία των όρχεων. Επίσης η έλλειψη μαγνησίου συμβάλλει στην φτωχή ανάπτυξη, μπορεί να προκαλέσει μυϊκές συσπάσεις και σπασμούς, ενώ η υψηλή συγκέντρωση του μπορεί να σχηματίσει πέτρες στο ουροποιητικό σύστημα. Άλλο ένα πολύ σημαντικό στοιχείο είναι το ιώδιο (I) που συμμετέχει στην σύνθεση θυρεοειδούς ορμόνης. Η απουσία του προκαλεί διεύρυνση των θυρεοειδών αδένων, αλλά και η υπερβολική δόση ιωδίου προκαλεί σιελόρροια, πιτυρίαση, επίσης στα μάτια της γάτας δακρύζουν και παρατηρείται ρινική εκφόρτιση.

Πίνακας 1-4 Αυτές είναι οι ελάχιστες ημερήσιες ανάγκες σε ανόργανες ουσίες που χρειάζεται μία νεαρή γάτα.

ΑΝΟΡΓΑΝΕΣ ΟΥΣΙΕΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ ανά kg Ξ.Ο.
Ασβέστιο	8g
Φώσφορος	6g
Μαγνήσιο	400mg
Κάλιο	4g
Νάτριο	500mg
Χλώριο	1,9g
Σίδηρος	80mg
Χαλκός	5mg
Ιώδιο	350μg
Ψευδάργυρος	50mg
Μαγγάνιο	5mg

Σελήνιο	100μg
---------	-------

*Με μεταβολιστέα ενέργεια 5,0 kcal/g ξηρής ουσίας

Πηγή: (Τσερβένη-Γούση, 2011)

1.5 Νερό

Το νερό είναι ένα πολύτιμο αγαθό για την υγείας της γάτα μας, αποτελεί το 80% σώματος της. Η ενυδάτωση του οργανισμού είναι απαραίτητη για όλες τις βιολογικές λειτουργίες (π.χ. της κυκλοφορίας στο αίμα, της πέψης και της απέκκρισης των αποβλήτων) και την αντικατάσταση των υγρών που αποβάλλονται φυσιολογικά από το σώμα μέσω των ούρων, της αναπνοής και των περιττωμάτων. Οι γάτες αφυδατώνονται σχετικά εύκολα και γρήγορα και αυτό οφείλεται είτε στη μειωμένη πρόσληψη νερού είτε στην αυξημένη απώλεια υγρών λόγω αδιαθεσίας (εμετός, διάρροια, συχνή ούρηση) το οποίο αν δεν αντιμετωπιστεί άμεσα από κτηνίατρο μπορεί να οδηγήσει το ζώο εντός 24ώρο σε θάνατο.

Παρακάτω παρουσιάζονται τα συμπτώματα που μας δείχνουν αν το κατοικίδιο μας έχει αφυδατωθεί:

- I. Απώλεια όρεξης
- II. Ξηροστομία
- III. Υψηλοί καρδιακοί παλμοί
- IV. Μειωμένη ελαστικότητα του δέρματος
- V. Λήθαργος
- VI. Λαχάνιασμα
- VII. Βυθισμένα μάτια

Από την άλλη πλευρά όμως η υπερκατανάλωση νερού μας δείχνει ότι η γάτα πιθανώς να νοσεί από σοβαρές παθήσεις όπως:

- Σακχαρώδη διαβήτη
- Ασθένειες του ουροποιητικού συστήματος
- Χρόνια νεφρική ανεπάρκεια
- Υπερθυρεοειδισμό

Η ποσότητα νερού που λαμβάνει φυσιολογικά η γάτα εξαρτάται από την ηλικία, το σωματικό βάρος, την κατάσταση στην οποία βρίσκεται (π.χ. εγκυμοσύνη, γαλουχία), τον τρόπο ζωής της (σωματική δραστηριότητα), την εποχή του έτους (τους θερμούς μήνες αυξάνεται η επιθυμία τους για νερό), την υγεία της και το είδος διατροφής που ακολουθεί (ξηρή, υγρή, ή συνδυασμός αυτών των τροφών). Οι ξηρές τροφές περιέχουν 3% με 10% υγρασία που σημαίνει ότι η γάτα μας πρέπει να πίνει καθημερινά ικανοποιητική ποσότητα νερού για να μην αφυδατωθεί, ενώ οι υγρές τροφές (κονσέρβες) αποτελούνται από 80% νερό. Εάν η γάτα μας είναι 4 με 5 κιλά και τρέφεται αποκλειστικά με υγρές τροφές μπορεί να χρειάζεται να πίνει περίπου 30 ml νερό την ημέρα, αντίθετα αν τρώει μόνο ξηρά τροφή θα χρειάζεται να καταναλώνει περισσότερα από 200 ml νερού την ημέρα. Γενικά μία γάτα χρειάζεται 50 με 60 ml νερού ανά κιλό βάρους δηλαδή 200 με 240 ml την ημέρα για γάτα 4 κιλών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2. ΕΙΔΗ ΤΡΟΦΩΝ ΓΙΑ ΓΑΤΕΣ

2.1 Σπιτική τροφή

Αρκετοί ιδιοκτήτες προτιμούν να σιτίζουν τα κατοικίδια τους με σπιτικές συνταγές. Αυτές οι συνταγές είναι διαθέσιμες σε βιβλία, περιοδικά και στο διαδίκτυο τα οποία έχουν μελετηθεί και συγγραφεί από ειδικούς διατροφολόγους κτηνιάτρους ή μπορούν να παρασκευαστούν σε συνεργασία με τον κτηνίατρο και τον ιδιοκτήτη της γάτας.

Ο ενδιαφερόμενος πρέπει να είναι πολύ προσεκτικός και ενήμερος καθώς υπάρχουν κυρίως στο διαδικτυακό ιστό σπιτικές συνταγές ακατάλληλες για την εφαρμογή τους στο κατοικίδιο. Αρχικά, για να εφαρμόσουμε αυτόν το είδος διατροφής θα πρέπει πρώτα να βεβαιωθούμε ότι η τροφή που προσφέρουμε είναι ασφαλής, θρεπτική και κατάλληλη για το ζώο συντροφιάς μας. Ασφαλής σημαίνει ότι θα πρέπει να είναι απαλλαγμένη από οτιδήποτε θα μπορούσε να βλάψει την υγεία της γάτα μας. Επίσης, η πεπτικότητα της πρώτης ύλης είναι πολύ σημαντική προκειμένου η γάτα μας να είναι σε θέση να πέψει την τροφή και να απορροφήσει τις θρεπτικές ουσίες. Οι σπιτικές συνταγές μπορούν να χωριστούν σε δύο κατηγορίες, όπως είναι η χορήγηση σπιτικής τροφής σε συνδυασμό με εμπορικές τροφές (κονσερβοποιημένες) για κατοικίδια και σε συνταγές που βασίζονται αποκλειστικά σε σπιτικό φαγητό το οποίο μπορεί να είναι μαγειρεμένο (ψημένο, βρασμένο), ωμό ή συνδυασμός ωμού με μαγειρεμένο.

Παρακάτω αναφέρονται τα πλεονεκτήματα της μαγειρεμένης τροφής:

- Οι πρώτες που χρησιμοποιούνται είναι δική μας επιλογής.
- Το κόστος είναι συνήθως πιο χαμηλό, μπορούμε να το διαμορφώσουμε ανάλογα με την επιθυμία μας.
- Ενδεχομένως να περιέχει λιγότερα συντηρητικά και χρωστικές.
- Μας δίνεται η αίσθηση ότι φροντίζουμε και ενδιαφερόμαστε περισσότερο για τη γάτα μας.
- Το σπιτικό φαγητό είναι πιο νόστιμο και επιθυμητό από το κατοικίδιο μας.

Πέρα από τα θετικά υπάρχει και η αντίθετα πλευρά των πραγμάτων. Τα μειονεκτήματα της μαγειρευμένης τροφής:

- Όταν μαγειρεύεται η τροφή (βράσιμο, ψήσιμο) χάνονται και μετουσιώνονται αρκετές θρεπτικές ουσίες (αμινοξέα, βιταμίνες) που είναι απαραίτητα για τον οργανισμό της.
- Δεν υπάρχει ποικιλία πρώτων υλών.
- Πολλές φορές δεν λαμβάνονται υπόψη οι διατροφικές ιδιαιτερότητες της γάτας ανάλογα με την ηλικία της (γατάκι, ενήλικη, ηλικιωμένη), την κατάσταση της υγείας της, τη φυλή της και τη σωματική δραστηριότητα της.
- Δεν παρασκευάζονται από ειδικούς διατροφολόγους κτηνιάτρους.
- Απαραίτητο είναι η ο συνδυασμός μαζί με την τροφή συμπληρωμάτων διατροφής για την υγεία του ζώου.
- Είναι μια χρονοβόρα διαδικασία.

2.2 Διατροφή B.A.R.F

Σύμφωνα με τον Αυστραλό κτηνίατρο Dr. Ian Billinghurst ο όρος “BARF” σημαίνει «βιολογικά ενδεδειγμένη ωμή διατροφή», το διατροφολόγιο της περιλαμβάνει ωμές τροφές όπως κρέας, οστά, όργανα (σπλάχνα), λαχανικά και φρούτα. Η μέθοδος αυτής της διατροφής στηρίζεται στο ότι ο οργανισμός και η ανατομία (ισχυρά σαγόνια, κοφτερά δόντια για τεμαχισμό ωμής τροφής) των κατοικίδιων είναι αναπτυγμένος σε αυτόν το είδος τροφής δεδομένου ότι αποτελούσε την φυσική διατροφή τους εδώ και χιλιάδες χρόνια. B.A.R.F. λοιπόν είναι αυστηρά η χορήγηση μόνο νωπής τροφής, προσφέρεται χωρίς να έχει υποστεί κάποια (βρασμό, ψήσιμο) θερμική επεξεργασία και όχι ο συνδυασμός ωμής με μαγειρευτά ή ζωοτροφές.

Πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται για την ωμή διατροφή μίας γάτας:

- ❖ Μοσχάρι: σώμα, καρδιά, συκώτι
- ❖ Κοτόπουλο: κόκαλα, σώμα
- ❖ Αρνί: καρδιά, συκώτι
- ❖ Χοιρινό: καρδιά, συκώτι
- ❖ Πάπια
- ❖ Κουνέλι

- ❖ Γαλοπούλα
- ❖ Ψάρια (σολομός, τόνο)
- ❖ Γιαούρτι
- ❖ Αυγά
- ❖ Φρούτα: φράουλα ,βατόμουρα, σμέουρα, μπανάνες, υδροπέπων, πεπόνι,
- ❖ Λαχανικά: καρότα, πατάτες, σπανάκι, μπρόκολο, αγγούρι, μπατζάρια, κόκκινες ντομάτες.

Εικόνα 2-1 Γάτα που τρέφεται με ωμό κρέας

Πηγή: <https://www.zooplus.co.uk/magazine/cat/cat-nutrition/barf-cat-food>

2.2.1 Σωστή νωπή διατροφή

Στόχος της διατροφής αυτής είναι το κρέας που θα καταναλώσει το κατοικίδιο μας να είναι απαλλαγμένο από ασθένειες και άσκοπη χρήση φαρμακευτικών ουσιών (αντιβιοτικά κατάλοιπα, αυξητικοί παράγοντες, ορμόνες) καθώς στο φυσικό περιβάλλον διαβίωσης του δεν υπάρχει κτηνιατρική περίθαλψη. Η διαλογή πρώτης ύλης πρέπει να είναι υψηλής ποιότητας που θα καταναλώνουμε και εμείς οι ίδιοι νωπό, πρέπει να αποφεύγονται 4D (dead, dying, diseased, disabled) κρέατα ζώων που έχουν αποβιώσει από φυσικά αίτια ή παθήσεις. Η μεταφορά και η συντήρηση των τροφών πρέπει να γίνεται χωρίς μεταβολές της θερμοκρασίας και να υπάρχει κατάλληλος αποθηκευτικός χώρος.

Μία μερίδα B.A.R.F. μπορεί να διαφέρει για κάθε γάτα ανάλογα με:

- ✓ τις θρεπτικές της ανάγκες
- ✓ την ηλικία
- ✓ το φύλο
- ✓ τη φυλή
- ✓ το σωματικό βάρος της
- ✓ τη δραστηριότητα της
- ✓ το ιατρικό ιστορικό της

2.2.2 Πλεονεκτήματα B.A.R.F. διατροφής

Όλα τα προϊόντα προέρχονται από την φύση οπότε είναι αγνά και φρέσκα χωρίς χρωστικές ουσίες, συντηρητικά και πρόσθετα που είναι επιβλαβή για την υγεία της γάτας. Επιστημονικές έρευνες έδειξαν ότι οι γάτες που καταναλώνουν νωπά κρέατα καλύπτουν 100% τις ανάγκες τους σε νερό. Με την συστηματική διατροφή το κατοικίδιο αποκτά καλύτερη φυσική κατάσταση, ισχυρό ανοσοποιητικό σύστημα και μακροζωία. Οι ιδιοκτήτες που εφαρμόζουν αυτό τον τύπο διατροφής, επιλέγουν οι ίδιοι τις πρώτες ύλες που θα χρησιμοποιήσουν και το μέρος που θα τα προμηθευτούν έχοντας την αίσθηση ασχολίας με το κατοικίδιο τους.

Η ωμοφαγία βοηθάει στην καλή διατήρηση της υγείας και στην αντιμετώπιση ορισμένων θεμάτων υγείας όπως:

1. Προσφέρει υγιές, λαμπερό τρίχωμα.
2. Η νωπή τροφή έχει αυξημένη πεπτικότητα στις γάτες.
3. Παρέχει προστασία και αποφυγή από τροφικές αλλεργίες.
4. Η εφαρμογή αυτή της διατροφής προλαμβάνει την δημιουργία καρκίνου.
5. Οι γάτες προσλαμβάνουν λιγότερη ποσότητα νερού και όσο χρειάζονται από το ωμό κρέας.
6. Τα γατάκια εμφανίζουν σαφή υπεροχή φυσικής κατάστασης.
7. Το κατοικίδιο αποκτά γερές αρθρώσεις και κόκκαλα.
8. Επίσης στην στοματική και οδοντική υγεία.
9. Μπορεί να συμβάλει στην εξαφάνιση των συμπτωμάτων από διαβήτη.
10. Ρυθμίζει το σωματικό βάρος, ώστε να μην γίνει η γάτα παχύσαρκη ή λιποβαρής.

11. Μειώνει την παραγωγή κοπράνων τα οποία είναι πιο συμπαγή και άοσμα.

2.2.3 Μειονεκτήματα B.A.R.F. διατροφής

Αν και η ωμοφαγία στα κατοικίδια ζώα είναι μια όλο και αυξανόμενη τάση τα τελευταία χρόνια, σύμφωνα με την Καναδέζικη κτηνιατρική ένωση (CVMA) και την αμερικάνικη ένωση κτηνιάτρων γάτας (AAFP) η κατανάλωση ωμού κρέατος από τα κατοικίδια αποτελεί επικίνδυνο τόσο για το ζώο όσο και για τους ανθρώπους που έρχονται σε επαφή με αυτό, αλλά και με τις ίδιες ωμές δίαιτες (RMBD).

Οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν πίσω από την εφαρμογή αυτού του είδους διατροφής από την κατανάλωση RMBD τροφών:

- ❖ Τα οστά (γενικά όλα και κυρίως ψαριών, κοτόπουλου) που δίνονται στην γάτα δεν μπορούν να πέφτουν από τον εντερικό. Κατά την κατάποση τους μπορεί να προκληθούν κάταγμα των δοντιών, δυσκοιλιότητα, διάτρηση στομάχου, εντέρου και μαλακής υπερώας, εμετοί, έμφραξη οισοφάγου, στάση στομαχικού περιεχομένου, υπερπαθυροειδισμός, πνιγμός.
- ❖ Τρόφιμα ωμά όπως αυγά, κρέατα (κοτόπουλο) και ψάρια που δεν έχουν υποστεί καλή θερμική επεξεργασία (μαγείρεμα) αποτελούν κίνδυνο για την δημόσια υγεία και την υγεία του ζώου μας. Πάνω στην επιφάνεια τους αναπτύσσονται βλαβερά βακτήρια, όπως:

- ✚ *Salmonella spp*
- ✚ *Campylobacter spp*
- ✚ *Cryptosporidium spp*
- ✚ *Clostridium spp*
- ✚ *Escherichia coli*
- ✚ *Listeria monocytogenes*
- ✚ *Enterococcus spp*
- ✚ *Staphylococcus aureus*

και παράσιτα:

- ✚ *Toxoplasma gondii*
- ✚ *Echinococcus spp*
- ✚ *Trichinella spiralis*

Ταινίες

- ❖ Στα ωμά αυγά το ασπράδι περιέχει το ένζυμο αβιδίνη που μπορεί να σταματήσει την απορρόφηση της βιοτίνης (βιταμίνη Β7), προκαλώντας προβλήματα στο δέρμα και στο τρίχωμα της γάτας.
- ❖ Στο ωμό ψάρι υπάρχει το ένζυμο θειαμινάση που είναι ικανό να διασπάσει μία σημαντική ουσία για τις γάτες την θειαμίνη (βιταμίνη Β1) και ανεπάρκεια της μπορεί να δημιουργήσει νευρολογικά προβλήματα.
- ❖ Έχουν διαπιστωθεί ανεπάρκεια σε ασβέστιο, φώσφορο, μαγγάνιο, μαγνήσιο, κοβάλτιο, ψευδάργυρο και χαλκό.
- ❖ Τον 10^ο μήνα το 70% των γατών παρουσίασε καρδιακή ανεπάρκεια λόγω απουσίας της ταυρίνης και της βιταμίνης Ε.
- ❖ Τον 12^ο μήνα το 40% των γατών κατέληξαν σε θάνατο, ενώ νοσούσε από καρδιοπάθεια το 90%.
- ❖ Η ωμοφαγία δεν συνιστάται σε γάτες ηλικιωμένες, γάτες με παθήσεις, με χαμηλό ανοσοποιητικό και νεογέννητα γατάκια.
- ❖ Κίνδυνος μόλυνσης της οικογένειας καθώς τα περισσότερα παθογόνα μεταδίδονται στον άνθρωπο (ζωοανθρωπονόσος) και των υπόλοιπων κατοικίδιων.
- ❖ Απόρριψη παθογόνων βακτηρίων και παρασίτων στα περιττώματα της γάτας. Οι οποίοι μικροοργανισμοί μπορούν να βρεθούν στα αντικείμενα του κατοικίδιου (στο μπόλ φαγητού και νερού, στις κουβέρτες του, στην χτένα του και στην αμμολεκάνη).
- ❖ Διαταραχές στο γαστρεντερικό σύστημα, εμφάνιση εμετού και διάρροιας.
- ❖ Επίσης πιθανή μόλυνση του κτηνιάτρου, του νοσηλευτικού προσωπικού και των άλλων ζώων που βρίσκονται στο κτηνιατρείο από μία πιθανή επίσκεψη της γάτας που νοσεί.

Τα RMBD είναι φρέσκα κατεψυγμένα νωπά κρέατα που προέρχονται από εξημερωμένα (π.χ. πουλερικά, αγελάδες, κατσίκες, κουνέλια) ή άγρια είδη ζώων (τόνος, σολομό) και τροφοδοτούνται σε γάτες που ζουν σε οικιακά περιβάλλοντα. Αυτές οι δίαιτες μπορούν να είναι σπιτικές ή εμπορικά παρασκευασμένες. Όμως για να αποφευχθεί η μόλυνση του κατοικίδιου μας πρέπει πρώτα τα άψητα κρέατα να υποστούν κατάψυξη ή παστερίωση κάτω από υψηλή πίεση. Σύμφωνα με τον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών (άρθρο 62^ο)

<<τρόφιμα βαθιάς κατάψυξης>> είναι η διαδικασία με την οποία επιτρέπει στο κρέας να εισχωρήσει όσο γρήγορα χρειάζεται στη ζώνη μέγιστης κρυστάλλωσης και έχει ως αποτέλεσμα την συνεχή διατήρηση του προϊόντος σε όλα του τα σημεία σε θερμοκρασία ίση ή χαμηλότερη από -18 °C.

Πίνακας 2-1 Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται τα κατεψυγμένα κρέατα η θερμοκρασία, η υγρασία και ο χρόνος συντήρησής τους.

Είδος κρεάτων	Θερμοκρασία κατάψυξης σε °C	Υγρασία	Χρόνος συντήρησης
Πουλερικά	-18	+85	9-12 μήνες
κρέατα	-15	+85	9-14 μήνες
ψάρια	-18	+85	9 μήνες

Πηγή: https://aade.gr/sites/default/files/2020-03/62-iss1_0.pdf

Οι θερμοκρασίες κατάψυξης για τους ιούς και τα βακτήρια που πρέπει να εφαρμόζονται για να μην αναπτύσσονται στα νωπά κρέατα είναι οι παρακάτω:

- ✓ -20°C για 24 ώρες για ενήλικα παράσιτα
- ✓ -20°C για 7 μέρες για βακτήρια
- ✓ -35°C για 15 ώρες για βακτήρια (όχι όμως για τους σπόρους)
- ✓ -15°C για 20 μέρες για την *Trichinella spiralis*.

Σημείωση: οι συγκεκριμένες θερμοκρασίες απαιτούν επαγγελματικό εξοπλισμό καθώς καμία οικιακή κατάψυξη δεν μπορεί να πετύχει τόσο χαμηλή θερμοκρασία.

2.3 Εμπορική τροφή

Οι τροφές του εμπορίου είναι μαγειρεμένες κονσερβοποιημένες ζωοτροφές. Αυτές οι ζωοτροφές είναι πλήρες ισορροπημένες, πλούσιες σε θρεπτικά συστατικά, ασφαλείς και προσφέρουν στο κατοικίδιο όλες τις απαιτούμενες ενεργειακές ανάγκες που χρειάζεται ο οργανισμός του για να είναι υγιές. Επιπλέον ένας σημαντικός παράγοντας για την ευεξία της γάτας είναι η υψηλή πεπτικότητα που πρέπει να διασφαλίζεται μέσω της τροφής για να γίνεται η απορρόφηση όλων των συστατικών για την καλή διατήρηση της υγείας.

Πλεονεκτήματα εμπορικής τροφής:

- Προσφέρει στο κατοικίδιο μια ολοκληρωμένη και ισορροπημένη διατροφή καθώς διαθέτει όλες τις απαιτούμενες θρεπτικές ουσίες σε αναλογία που να καλύπτουν απόλυτα τις διατροφικές ανάγκες του.
- Δημιουργείται από ειδικούς διατροφολόγους κτηνίατρους.
- Απευθύνεται σε ειδικές ομάδες ζώων με βάση την ηλικία, την φυλή, το σωματικό βάρος, τη σωματική άσκηση.
- Προλαμβάνει προβλήματα υγείας, τα οποία κάποιες γάτες έχουν περισσότερες πιθανότητες να αναπτύξουν.
- Αποτελούν θεραπευτικό μέρος της αντιμετώπισης προβλημάτων υγείας όπως, η νεφρική ανεπάρκεια, η ηπατική ανεπάρκεια, γαστρεντερικά προβλήματα.
- Δεν απαιτείται χρόνος προετοιμασίας της τροφής καθώς είναι έτοιμη να δοθεί προς κατανάλωση στην γάτα μας.
- Είναι διαθέσιμη σε αρκετά καταστήματα (υπεραγορά, μικρά εμπορικά καταστήματα, μαγαζιά που πωλούν ζωοτροφές, φυτώρια) και κτηνιατρεία.
- Η εμπορική τροφή ποικίλει σε γεύσεις και υπάρχει σε διάφορες μορφές όπως ξηρή, κονσέρβα, φακελάκι.

2.4 Μορφές τροφών εμπορίου

2.4.1 Ξηρή τροφή

Η ξηρή τροφή περιέχει 10 με 12% νερό. Σε γενικές γραμμές είναι αποδεκτή από τη γάτα αλλά λιγότερη εύγεστη. Υπάρχουν οι συσκευασμένες ξηρές τροφές και οι «χύμα» (ο καταναλωτής έχει την ευκαιρία να διαμορφώσει την ποσότητα που ζητεί ακριβώς). Τα τεμαχισμένα κομμάτια διαφέρουν σε σχήμα, χρώμα και μέγεθος.

Παρότι η τροφή έχει υποστεί ξήρανση μετά τον άνοιγμα, η αποθήκευση πρέπει να γίνεται σε ξηρό, δροσερό μέρος, να μην υπάρχει ακτινοβολία και να κλείνει αεροστεγές. Καλό είναι να προτείνονται τροφές σε μικρές συσκευασίες για να καταναλώνονται σε διάστημα 15 με

20 ημερών. Τέλος πρέπει να γίνεται έλεγχος στην ημερομηνία λήξης της τροφής και μην δίνεται αν έχει περάσει η αναγραφόμενη ημερομηνία στην συσκευασία.

Ποια είναι τα πλεονεκτήματα της ξηρής τροφής:

- Μπορεί να διατηρηθεί όλη μέρα στο δοχείο της γάτας χωρίς να αλλοιωθεί η γεύση, η όψη και η μυρωδιά του.
- Βοηθάει στην καλή διατήρηση και οδοντική υγεία, με την τριβή απομακρύνεται η πέτρα από τα δόντια της.
- Αυτή το είδος τροφής θεωρείται ότι είναι οικονομική σε σχέση με τις υγρές τροφές του εμπορίου (φακελάκι, κονσέρβες) κατά μέσον όρο το 1/3.
- Αποθηκεύεται εύκολα σε χώρους καθώς δεν χρειάζεται να τοποθετηθεί στο ψυγείο ή στην κατάψυξη.
- Μπορούμε να μετρήσουμε εύκολα και με ακρίβεια με μία κούπα ή ζυγαριά κουζίνας και να δώσουμε την σωστή ποσότητα στη γάτα μας.

Εικόνα 2-2. Ξηρή τροφή για γάτες σε διάφορα σχήματα, μεγέθη και χρώματα

Πηγή: προσωπικό αρχείο

Παρόλα αυτά η ξηρή τροφή μειονεκτεί στα εξής θέματα, όπως:

- Δεν είναι μία από τις αγαπημένες προτιμήσεις των κατοικίδιων μας και μερικές φορές αρνούνται να τις καταναλώσουν .

- Δεν μπορούν να διατηρηθούν για μήνες ανοιχτές καθώς χάνουν ένα μέρος των θρεπτικών ουσιών, αλλοιώνεται η γεύση τους, η οσμή τους ή ακόμα αυτό που μπορεί να συμβεί είναι να ταγγίσουν (μουχλιάσουν).
- Δεν μπορούν να δοθούν σε όλες τις ηλικίες, δηλαδή σε νεογέννητα γατάκια και σε γάτες που έχουν χάσει τα δόντια τους ή που πάσχουν από στοματικά έλκη (π.χ. στοματίτιδα).

2.4.2 Υγρή τροφή

Αυτό το είδος τροφής περιλαμβάνει τις κονσέρβες και τα φακελάκια. Τα κονσερβοποιημένα τρόφιμα περιέχουν 75 με 78% περιεκτικότητα σε υγρασία, καθιστώντας την μια καλή διατροφική πηγή νερού. Επίσης αποτελείται από 60% έως 87% ξηρά ουσία (πρωτεΐνες, λιπαρά, υδατάνθρακες, βιταμίνες, ιχνοστοιχεία).

Είναι μία από τις αγαπημένες τροφές των γατιών, καθώς είναι πιο εύγεστες, μαλακές και ποικίλουν σε γεύσεις (αρνί, συκώτι, διάφορα ψάρια, γαλοπούλα). Το περιεχόμενο της κονσέρβας πρέπει να αναθερμαίνεται σε θερμοκρασία σώματος πριν την προσφέρουμε στο κατοικίδιο μας. Τέλος σημαντικό είναι ο ιδιοκτήτης που επιθυμεί να τις αγοράσει να διαβάξει προσεκτικά τις ετικέτες που βρίσκονται πάνω στο προϊόν για να βεβαιώνεται ανταποκρίνονται στις ανάγκες της γάτας του (θερμίδες, στερημένο, ηλικία, λιπαρά), αλλά και στην ημερομηνία ανάλωσης του.

Τα θετικά των κονσερβοποιημένων τροφών περιγράφονται παρακάτω:

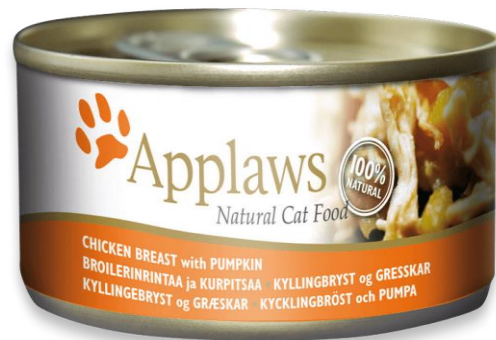
- Είναι επιθυμητά από όλες της γάτας κάθε ηλικίας λόγω του έντονου αρώματος, της γευστικότητας που διαθέτουν καθώς ως και προς την σύσταση τους που είναι πολύ μαλακή ή σε μικρά κομματάκια.
- Προσφέρουν ενυδάτωση και μειώνουν την πιθανότητα εμφάνισης προβλημάτων υγείας στα νεφρά ή στο ουροποιητικό σύστημα.
- Καταναλώνονται εύκολα από γάτες με στοματικά προβλήματα, όπως είναι η απώλεια δοντιών, η στοματίτιδα, η ουλίτιδα ή σε γάτες που δυσκολεύονται να καταπιούν και να μασήσουν την τροφή.
- Έχουν μεγαλύτερο χρόνο διατήρησης όταν είναι κλειστές και μπορούν να αποθηκευτούν εκτός ψυγείου μέχρι να χρησιμοποιηθούν.

Εκτός από τα θετικά υπάρχουν βέβαια και τα αρνητικά και σε αυτό το είδος τρόφιμου.

- Δεν μπορεί να διατηρηθεί στο δοχείο της γάτας όλη μέρα καθώς αλλοιώνονται τα θρεπτικά στοιχεία, η όψη και η γεύση του.
- Είναι γενικά ακριβά τρόφιμα με μειωμένη ποσότητα στο περιεχόμενο τους λόγω του κόστους συσκευασίας, μεταφοράς και αποθήκευσης.
- Μετά το άνοιγμα τους συντηρούνται σε οικιακό ψυγείο μέχρι τρεις μέρες αλλιώς μετ' έπειτα δεν είναι κατάλληλες για βρώση διότι χάνονται οι θρεπτικές ουσίες.

Εικόνα 2-3 Εμπορική υγρή τροφή σε φακελάκι

Εικόνα 2-4. Υγρή τροφή εμπορίου σε κονσέρβα με γεύση κοτόπουλο και κολοκύθα

Πηγή: <https://www.checkers.co.za/c-2120/All-Departments/Pets/Pet-Food/Wet-Cat-Food>

Πηγή: https://eshopkatoikidio.gr/konserba-cat-applaws-kotopoulo-and-kolokutha-70gr.html?gclid=CjwKCAiAv4n9BRA9EiwA30WNDw6_-ShYtsXiaE7fxLgPzHnVQIv4T2kCgQo7sKy_P-NwqItMZwIbRhoCDaYQAvD_BwE

2.4.3 Λιχουδιές

Οι τυποποιημένες λιχουδιές έχουν παρασκευαστεί για να προσφέρουν υψηλή γευστικότητα, έχουν όμως ελάχιστη διατροφική αξία και ορισμένες έχουν σχεδιαστεί για να υποστηρίζουν το πεπτικό σύστημα ή την οδοντική υγιεινή για απομάκρυνση πλάκας και διατήρηση της στοματικής υγείας. Πέρα από τα οφέλη πρέπει να είμαστε προσεκτική στην ποσότητα διότι οι λιχουδιές περιέχουν αρκετά λιπαρά που μπορούν να διαταράξουν μια ισορροπημένη διατροφή. Θα πρέπει να μειωθεί η ποσότητα σε ποσοστό που να μην ξεπερνάει το 10 % της συνολικής ημερήσιας πρόσληψης θερμίδων ώστε να μην υπάρχει αύξηση του σωματικού βάρους της γάτας μας.

Εικόνα 2-5. Λιχουδιές για οδοντική υγιεινή με γεύση μέντα

Πηγή: <https://www.pet.kiwi/product/crispy-crunch-dental-cat-treat/vk28813.aspx>

2.4.4 Συμπληρώματα διατροφής

Τα συμπληρώματα διατροφής περιέχουν συμπυκνωμένα θρεπτικά συστατικά που εφαρμόζονται για να συμπληρώσουν τις διατροφικές ελλείψεις που μπορεί να έχει η τροφή της γάτας μας. Ο τρόπος χορήγησής τους μπορεί να διαφέρει ανάλογα με την μορφή στην οποία βρίσκονται, όπως για παράδειγμα υπάρχουν σε σκόνη, σε κάψουλα, σε λάδι, σε παχύρευστο υγρό για λούσιμο της τρίχας, και μικρά φιαλίδια (οφθαλμικές σταγόνες). Όμως η άσκοπη χρήση αυτών των συμπληρωμάτων μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρά προβλήματα υγείας ή υπερβιταμίνωση ακόμα και σε τοξίκωση του κατοικίδιου μας. Η χορήγηση συμπληρωμάτων διατροφής πραγματοποιείται αφού το κρίνει απαραίτητο ο κτηνίατρος. Αν η γάτα μας τρέφεται με εμπορική καλή τροφή (super premium) αυτή καλύπτει συνήθως τις περισσότερες ανάγκες του οργανισμού της.

Υπάρχει ποικιλία συμπληρωμάτων διατροφής στο εμπόριο για κάθε είδος ανάγκη του κατοικίδιου μας όπως:

- 1) Για την ενίσχυση του ανοσοποιητικού συστήματος της
- 2) Για την υποστήριξη της καρδιάς και την καλή λειτουργία του καρδιαγγειακού συστήματος
- 3) Για την υποστήριξη της λειτουργίας και την αναδόμηση του ήπατος όταν υπάρχουν ηπατικές διαταραχές, ώστε να γίνεται επαρκής έκκριση χολής, για να διασπώνται οι λιπαρές ουσίες της τροφής.
- 4) Για τη σωστή γαστρεντερική λειτουργία, δηλαδή παρέχει προστασία και επιδιόρθωση του εντερικού βλεννογόνου και την αποκατάσταση της εντερικής μικροχλωρίδας.

- 5) Για την αποτροπή της εμφάνισης άλλα και την απομάκρυνση του σχηματισμού των τριχοβεζοαρίων, δηλαδή την συσσώρευση τρίχας στο πεπτικό της γάτας.
- 6) Για την βελτίωση της κινητικότητας, δηλαδή συμβάλει στην ανάπλαση και φυσιολογική λειτουργία του αρθρικού χόνδρου και των αρθρώσεων μετά από κάποιο τραυματισμό ή και μετά από χειρουργείο.
- 7) Συμπληρώματα με προβιοτικά και πρεβιοτικά για γαστρεντερικές διαταραχές, που έχουν προκληθεί από διάρροια, αντιβίωση, αποπαρασίτωση και δυσκοιλιότητα.
- 8) Συμπλήρωμα για δερματικά και για το τρίχωμα της γάτας όταν εμφανίζεται τριχόπτωση, ή κακή ποιότητα τρίχας και για την διατήρηση λαμπερού, υγιούς τριχώματος και ιδιαίτερα στις μακρύτριχες γάτες.
- 9) Διατροφικό συμπλήρωμα για γάτες που διατρέφονται με σπιτικό φαγητό και δεν λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα θρεπτικά συστατικά για την διατήρηση της υγείας τους όπως είναι η ταυρίνη και η βιταμίνη Α.
- 10) Συμπληρώματα διατροφής για γάτες που έχουν χειρουργηθεί, ανάλογα με το τι είδος χειρουργείο έχει γίνει, για παράδειγμα ορθοπεδική επέμβαση.
- 11) Για την υποστήριξη των νεφρών και της καλής λειτουργίας του ουροποιητικού συστήματος, καθώς και θεραπεία ουρολιθίασης και ουροποιητικές λοιμώξεις

Πίνακας 2-2 Θρεπτικά συστατικά που μπορεί να περιέχονται στα συμπληρώματα διατροφής για γάτες.

Αμινοξέα	Λίπη	Ανόργανες ουσίες	Βιταμίνες	Πρόσθετες ύλες
Ταυρίνη	Ω3	ψευδάργυρο	Οξική ρετινόλη (Α)	Εκχύλισμα φλοιού λευκής ιτιάς
Κρεατίνη	Ω6	Σελήνιο	Ατοκοφερόλη (Ε)	Εκχύλισμα πράσινου τσαγιού
L-Αργινίνη		Ασβέστιο	Θειαμίνη (Β1)	Γαϊδουράγκαθο
Γλουταμινικό οξύ		Μαγγάνιο	Ριβοφλαβίνη (Β2)	Εκχύλισμα αγκινάρας
L-ορνιθίνη		Φώσφορος	Νιασίνη	
L-κυστεΐνη		Νάτριο	Βιοτίνη β7	
DL-μεθειονίνη		Σίδηρος	Φολικό οξύ	
L-λυσίνη		Χαλκός	Κυανοκοβαλαμίνη (Β12)	
		Ιώδιο	Πυριδοξίνη (Β6)	
			Βιταμίνη C	
			Βιταμίνη D3	
			Βιταμίνη K	

Πηγή: https://www.ktiniatriki.gr/category/1390_71/ktiniatrika-proionta-symplirwmata-diatrofis.html

2.5 Κατηγορίες τροφών εμπορίου

Στο εμπόριο κυκλοφορούν δύο κατηγορίες τροφών για γάτες, αυτές είναι οι δίαιτες συντήρησης και οι κλινικές δίαιτες όπου υπάρχουν και σε ξηρές και κονσερβοποιημένες τροφές.

2.5.1 Δίαιτες συντήρησης

Οι δίαιτες συντήρησης έχουν παρασκευαστεί με σκοπό να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των αιλουροειδών ανάλογα με την ηλικία, τις ιδιαιτερότητες της φυλής και τον τύπο ζωής.

- i. Οι ενεργειακές και οι θρεπτικές ανάγκες των κατοικίδιων μας διαμορφώνονται ανάλογα με το στάδιο ανάπτυξης στο οποίο βρίσκονται, καθώς οι διατροφικές απαιτήσεις διαφέρουν σε κάθε ηλικία. Κυκλοφορούν στο εμπόριο τροφές με βάση την ηλικία στην οποία βρίσκεται το ένα κατοικίδιο όπως είναι τα σιτηρέσια για μετά τον απογαλακτισμό, θηλάζουσα γάτα, παιδική και εφηβική ηλικία σε γατάκια, κυοφορούμενα ζώα, ενήλικη και ώριμες, ηλικιωμένες γάτες.
- ii. Έχει διαπιστωθεί ότι ορισμένες γάτες παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες λόγω προδιάθεσης της φυλής του σε διαταραχές υγείας, όπως για παράδειγμα οι Σιάμ γάτες έχουν ευαίσθητο γαστρεντερικό σύστημα για αυτό χρειάζονται τροφή με εύπεπτες πρωτεΐνες, επίσης η γάτα Σφίγγα παρουσιάζει ευαισθησία στο πεπτικό της και λόγω του γρήγορου μεταβολισμού χρειάζεται καλό, πλούσιο γεύμα σε καθημερινή βάση. Λόγω της μεγάλης σωματικής διάπλασης της γάτας Ragdoll και της Maine Coon οι αρθρώσεις τους καταπονούνται, για αυτό χρειάζονται τροφή εμπλουτισμένη με EPA και DHA, επίσης οι Maine Coon έχουν την τάση να εμφανίζουν υπερτροφική καρδιομυοπάθεια και χρειάζονται γεύματα πλούσια σε ταυρίνη και λιπαρά οξέα. Επομένως οι ράτσες που εμφανίζουν κάποιες ιδιαιτερότητες καλό είναι να τρέφονται με ειδικές δίαιτες για την φυλή τους.
- iii. Οι γάτες γενικά που διαβιώνουν μέσα στο σπίτι κάνουν καθιστική ζωή. Δεν ασκούν έντονη σωματική δραστηριότητα ή κάποια άλλη άθληση με αποτέλεσμα να έχουν τάση προς πάχυνση. Οπότε μία καλή ισορροπημένη διατροφή μπορεί να αποτρέψει την παχυσαρκία, η οποία με τη σειρά της μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρά προβλήματα υγείας (ορθοπεδικά, καρδιακά).

2.5.2 κλινικές δίαιτες

Οι κλινικές δίαιτες έχουν εξειδικευμένη σύσταση καθώς προορίζονται για γάτες με συγκεκριμένα χρόνια προβλήματα υγείας όπως είναι η νεφρική ανεπάρκεια, παγκρεατίτιδα, γαστρεντερικά. Επίσης τα κατοικίδια που βρίσκονται σε ανάρρωση από κάποια χειρουργική επέμβαση για παράδειγμα αφαίρεση λίθου από την ουροποιητική οδό προσφέρεται ειδική τροφή για ουρολιθιάσεις ή άλλες δυσλειτουργίες του ήπατος, των νεφρών και της καρδιάς. Πέρα από τις φαρμακευτικές αγωγές, οι κλινικές δίαιτες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της θεραπείας και σε μερικές περιπτώσεις μπορούν να δώσουν από μόνες τους λύση στο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η γάτα. Η χορήγηση αυτών των τροφών πρέπει να συνταγογραφείται από τον κτηνίατρο που παρακολουθεί το κατοικίδιο μας και να μην επιχειρούμε από μόνοι να εφαρμόσουμε αυτόν τον τύπο διατροφής, διότι μπορούμε άθελα μας να προκαλέσουμε σοβαρή βλάβη στον οργανισμό του ή ακόμη και επιδείνωση της κατάστασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3. ΜΗΤΕΡΕΣ ΚΑΙ ΓΑΤΑΚΙΑ

3.1 Διατροφή της γάτας κατά την εγκυμοσύνη

Η κυοφορία στις γάτας διαρκεί 57 έως 67 ημέρες με μέση διάρκεια τις 63 ημέρες. Το σωματικό βάρος της γάτας επηρεάζεται πολύ σημαντικά από τον αριθμό των εμβρύων κατά το διάστημα της εγκυμοσύνης. Από τις δύο πρώτες εβδομάδες της κύησης θα αρχίσει η πρόσληψη κιλών μέχρι τον τοκετό, τα οποία θα αυξάνονται σταθερά σε καθημερινή βάση. Αυτή η αύξηση των κιλών λειτουργεί ως αποθήκη ενέργειας για τον επερχόμενο θηλασμό. Για αυτό είναι σημαντικό να μην υπάρξει απώλεια βάρους στην έγκυο γάτα κατά την κυοφορία. Επίσης πρέπει να ζυγίζουμε τακτικά την γάτα για να βεβαιωθούμε ότι δεν θα αποκτήσει πάνω από το 40% του ιδανικού βάρους της, δεδομένου ότι η παχυσαρκία μπορεί να προκαλέσει επιπλοκές κατά τη γέννα, καθώς και σε προβλήματα υγείας για τη γάτα αργότερα. Επομένως, πρέπει να επιλέξουμε η σωστή τροφή και τεχνική ταΐσματος για την έγκυο γάτα προκειμένου να διασφαλιστεί η υγεία της ίδιας και των νεογέννητων της.

Η διατροφή είναι ένας σημαντικός παράγοντας κατά τη διάρκεια της κυοφορίας καθώς το σώμα της γάτας θα αλλάξει και θα χρειαστεί πολύ περισσότερη ενέργεια από το συνηθισμένο με αύξηση της ημερήσιας πρόσληψης θερμίδων κατά 50% τις τελευταίες τρεις με τέσσερις εβδομάδες της κύησης. Συνιστάται ισορροπημένη διατροφή με υγρές και ξηρές τροφές του εμπορίου για γατάκια με εξαιρετικά εύπεπτες, πλούσιες σε λιπαρά, διότι οι ενεργειακές της ανάγκες μεγαλώνουν κατά 10% κάθε εβδομάδα. Όσο τα έμβρυα αναπτύσσονται καταλαμβάνουν όλο και περισσότερο χώρο στην κοιλία για αυτό τα γεύμα της πρέπει να είναι μικρά και συχνά. Στα τελικά στάδια της εγκυμοσύνης θα καταναλώνει 70% περισσότερη ενέργεια από ότι το κανονικό. Η προσφορά της τροφής θα πρέπει να γίνεται σταδιακά με 25% νέα τροφή (αφού διαγνωστεί η κυοφορία) και με 75% την τροφή που ήδη είχε, μέχρι επτά ημέρες προκειμένου να ανατρέψουμε την εμφάνιση πεπτικών διαταραχών και άγχους, Έπειτα μετά το πέρασμα μίας εβδομάδας μπορούμε να της χορηγήσουμε 100% τροφή για έγκυες γάτες.

Εικόνα 3-1. Γάτα σε κυοφορία

Πηγή: <https://www.medicanimal.com/Understanding-common-problems-during-feline-pregnancy-queening-and-lactation/a/ART111481>

Πίνακας 3-1. Η ενέργεια που χρειάζεται μία έγκυος γάτα σε καθημερινή βάση.

Κυοφορία γάτας	Σωματικό Βάρος (kg)	Μεταβολιστέα Ενέργεια (kcal/kg)
1 ^η - 4 ^η εβδομάδα	2,5 – 4,0	90
5 ^η - 8 ^η εβδομάδα	3,0 – 4,9	77

Πηγή: (Τσερβένη-Γούση, 2011)

Πίνακας 3-2. Οι ημερήσιες ποσοτικές ανάγκες της έγκυος γάτας σε τροφή ανάλογα με το σωματικό βάρος της και το είδος τροφής που καταναλώνει.

Φυσιολογική κατάσταση	Σωματικό βάρος (kg)	Ξηρή τροφή		Κονσέρβα	
		g/kg Σ.Β.	g/γάτα	g/kg Σ.Β.	g/γάτα
Κυοφορία	2,5 – 4,0	31	78 – 124	91	228 - 364

Ξηρή ουσία 90% Μ.Ε. 3,2 kcal/g ξηρής τροφής - Ξηρή ουσία 35% Μ.Ε. 1,1 kcal/g υγρής τροφής

Πηγή: (Τσερβένη-Γούση, 2011)

3.2 Διατροφή της γάτας κατά την γαλουχία

Μετά τον τοκετό η γάτα χάνει το 40% του λίπους που απόκτησε κατά την κύηση στο στάδιο του τοκετού με το υπόλοιπο 60% να αποθηκεύεται ως λίπος που χάνεται σταδιακά κατά την γαλουχία. Η πλήρης επάνοδος του σωματικού της βάρους επανέρχεται στα φυσιολογικά όρια μέχρι το τέλος της γαλουχίας, αυτό μάλιστα επηρεάζεται σημαντικά και από τον αριθμό των θηλαζόντων μικρών της (η γάτα γεννάει δύο με οκτώ γατάκια). Η σίτιση της

θηλάζουσας γάτας θα πρέπει να είναι συνεχείς και διαθέσιμη στον χώρο της για την διατήρηση της παραγωγής γάλακτος με εξαιρετικά εύπεπτες και υψηλές ποιότητες τροφές για γατάκια. Εκτός αν είναι μόνο ένα ή δύο γατάκια, σε αυτήν την περίπτωση μειώνεται η ποσότητα της τροφής της. Η μεγαλύτερη παραγωγή γάλακτος και η μέγιστη ενεργειακή ανάγκη της μητέρας γάτας εμφανίζεται κατά την 3^η με 4^η εβδομάδα της γαλουχίας, αλλά η υψηλότερη ανάγκη για τροφή της γάτας παρουσιάζεται κατά την 6^η με 7^η εβδομάδα μετά τον τοκετό και αυτό λόγω των μικρών της που θηλάζουν και πλησιάζουν στο στάδιο του απογαλακτισμού τους. Με το τέλος του θηλασμού την δεύτερη ημέρα η γάτα μας θα τραφεί με το 25% της τροφής της και μπορεί να ξεκινήσει να τρέφεται με την αρχική της τροφή μετά το πέρασμα των πέντε ημερών.

Εικόνα 3-2. Βρετανική κοντότριχη θηλάζει τα νεογέννητα γατάκια

Πηγή: <https://www.dailymail.co.uk/news/article-3691287/Now-s-call-purrfect-cuddle-Adorable-pictures-feline-families-curling-quality-time-together.html>

Πίνακας 3-3. Οι ημερήσιες ανάγκες που χρειάζεται μία έγκυος γάτας

Γαλουχία	Σωματικό Βάρος (kg)	Μεταβολιστέα Ενέργεια (kcal/kg)
1 ^η - 4 ^η εβδομάδα	5,5 – 8,8	100
5 ^η - 8 ^η εβδομάδα	5,5 – 8,8	200

Πηγή: (Τσερβένη-Γούση, 2011)

Πίνακας 3-4. Οι ημερήσιες ανάγκες μίας γάτας κατά το διάστημα της γαλουχίας ανάλογα με τον αριθμό των νεογέννητων γατιών σε ενέργεια (kcal/kg Σ.Β.)

Εβδομάδες κατά την γαλουχία	Μέγεθος τοκετοομάδας					
	1	2	3	4	5	6
1 ^η	60	76	92	108	124	124
2 ^η	66	83	100	117	134	134
3 ^η	72	94	116	138	160	160

Πηγή: (Τσερβένη-Γούση, 2011)

3.3 Διατροφή νεογέννητων γατιών με φυσικό θηλασμό

Τα νεογέννητα γατάκια τον πρώτο μήνα της ζωής τους βασίζονται στην φροντίδα της μητέρα τους για την επιβίωση τους και λιγότερο στον ιδιοκτήτη. Είναι απαραίτητο μέσα σε 2 με 24 ώρες από την γέννηση τους να λάβουν το πρωτόγαλα μέσω του θηλασμού, το οποίο είναι πλούσιο σε αντισώματα, ενισχύει το ανοσοποιητικό σύστημα και παρέχει προστασία στα μικρά από παθογόνους παράγοντες κατά τους τέσσερις πρώτους μήνες της ζωής. Τα γατάκια παραμένουν στις θηλές της μητέρας τους και θηλάζουν μικρές και συχνές ποσότητες, μπορεί όμως να θηλάζουν και 45 λεπτά την φορά. Η πρόσληψη αυτή των μικρών ποσοτήτων γευμάτων και συχνών βοηθάει στην διαχείριση της τροφής από το γαστρεντερικό σύστημα. Με λίγα λόγια ο θηλασμός συμβάλει στην διαδικασία της πέψης. Τα μικρά θα συνεχίζουν να θηλάζουν έως την 3^η με 4^η εβδομάδα της ζωής τους. Τα γατάκια γεννιούνται με μειωμένο ποσοστό σωματικού λίπους, υψηλό ποσοστό σωματικού νερού (82%) και υψηλή απαίτηση για γλυκόζη. Όταν γεννιούνται ζυγίζουν 80 με 120 g, είναι αποδεκτό για τα γατάκια ότι θα χάσουν λιγότερο από το 10% του σωματικού βάρους στις πρώτες 24 ώρες της ζωής τους. Στην πορεία όμως θα πρέπει να κερδίσουν 5 με 10% την ημέρα, διπλασιάζοντας το βάρος γέννησής τους εντός 2 εβδομάδων. Μετά από αυτό, θα πρέπει να συνεχίσουν να αυξάνουν το βάρος σταθερά.

Πίνακας 3-5. Σύγκριση της σύνθεσης του γάλακτος της αγελάδας και της γάτας.

Σύσταση (%)	Γάλα γάτας	Γάλα αγελάδας
Ξηρή ουσία	18,5	11,9
Πρωτεΐνη	40	25,6
Λακτόζη	27	38,7
Λίπος	28	29,9
Ενέργεια (kcal /ml)	1,06	0,66

Πηγή: <https://pdfs.semanticscholar.org/1990/fd67937b1c6fbbea5b54067a7fe8c7315382.pdf>

Εικόνα 3-3. Γατάκια που θηλάζουν

Πηγή: <https://depositphotos.com/64862723/stock-video-cat-breast-feeding-kittens.html>

3.3.1 Διατροφή νεογέννητων γατιών με τεχνητό θηλασμό

Η σίτιση των νεογέννητων γατιών εκτός από τον μητρικό θηλασμό μπορεί να εφαρμοστεί με υποκατάστατο γάλα από γάτες εκτροφείς για μικρά γατάκια που κυκλοφορεί στο εμπόριο σε σκόνη ή υγρή μορφή. Σύμφωνα με τους κτηνιάτρους δεν συνιστάται το γάλα των μηρυκαστικών (αγελάδας, αίγας και προβατίνας) για να τραφούν τα γατάκια δεδομένου ότι προκαλούν διάρροια και δεν θα έχουν τα απαραίτητα θρεπτικά συστατικά, ειδικά τα αμινοξέα, που χρειάζονται τα γατάκια, καθώς είναι διαφορετικά είδη ζώων. Αποτελεί έναν δεύτερο τρόπο χορήγησης της τροφής στα νεογνά σε περιπτώσεις όπου η μητέρα γάτα είναι άρρωστη και δεν μπορεί να θηλάσει, όπως:

- Το γάλα της είναι μολυσμένο από κάποιο παθογόνο παράγοντα (μαστίτιδα), οπότε κρίνεται ακατάλληλο για κατανάλωση από τα μικρά της.
- Όταν δεν επαρκεί η ποσότητα του γάλακτος που η γάτα παράγει κατά την γαλουχία δίνεται συμπληρωματικό γάλα σε σκόνη,
- Σε καταστάσεις που η μητέρα απεβίωσε και τα γατάκια της μένουν ορφανά,

- Σε περιπτώσεις που η γάτα δείχνει επιθετική συμπεριφορά προς τα γατάκια της και δεν τα αφήνει να θηλάσουν.

Σε αυτές λοιπόν τις περιπτώσεις καλείται ο ιδιοκτήτης να αναλάβει την σίτιση των μικρών.

Τα υποκατάστατα του μητρικού γάλακτος της γάτας θα πρέπει να διαθέτουν παρόμοια σύσταση με το γάλα της μητέρας γάτας, να περιέχει δηλαδή τα εξής:

- ✓ πρωτεΐνες 8,1%
- ✓ λιπαρά 5,1%
- ✓ λακτόζη 6,9%
- ✓ ασβέστιο 0,04%
- ✓ φώσφορο 0,07%
- ✓ Μ.Ε. 106 kcal/100 g γάλακτος.

Το γεύμα σε γατάκια μικρότερα των δυο εβδομάδων είναι κάθε 2 με 3 ώρες, ενώ εκείνα που είναι από δυο έως τεσσάρων εβδομάδων το γεύμα γίνεται ανά 3 με 4 ώρες. Στην πορεία μπορεί να υπάρξουν διακυμάνσεις στην συχνότητα και την ποσότητα των γευμάτων ανάλογα με την κατάσταση που βρίσκονται τα γατάκια, για παράδειγμα όπως είναι τα πιο αδύναμα γατάκια ή εκείνα που δεν τρέφονται συχνά. Επίσης δεν σιτίζουμε υπερβολικά τα γατάκια γιατί εμφανίζουν διάρροιες, εμετούς και φούσκωμα στην κοιλιακή χώρα καθώς η χωρητικότητα του στομάχου κυμαίνεται 3 έως 10 ml.

Η ημερήσια αύξηση του σωματικού βάρους για νεογέννητα τα οποία διατρέφονται με υποκατάστατο γάλακτος, πρέπει να κυμαίνεται από 2 έως 4 g/kg τελικού σωματικού βάρους. Η θερμοκρασία του γάλατος θα πρέπει να βρίσκεται στους 38°C, ώστε να μην είναι καυτό γιατί προκαλεί εγκαύματα στο στομάχι και στην στοματική κοιλότητα, ενώ αν χορηγηθεί κρύο μπορεί να προκληθεί επιβράδυνση του καρδιακού ρυθμού, τα γατάκια θα παγώσουν και θα προκληθούν γαστρικές διαταραχές όπως αέρια από το έντερο, κολικοί, φούσκωμα και γαστροοισοφαγική παλινδρόμηση. Η σωστή στάση για να σιτίσουμε τα γατάκια ή το γατάκι μας είναι εκείνη η θέση που τοποθετούνται από μόνα τους κατά την διαδικασία του θηλασμού από την μητέρα τους. (μπρούμυτα). Δεν τοποθετούμε ποτέ το γατάκι ξαπλωμένο όταν πρόκειται να τραφεί γιατί υπάρχει μεγάλος κίνδυνος για αναρρόφηση, που σημαίνει ότι το γατάκι θα εισπνεύσει το γάλα και θα κατευθυνθεί προς την αναπνευστική οδό (πνιγμός) αντί να οδηγηθεί στην πεπτική οδό πράγμα που θα αποβεί

μοιραίο για την ζωή του νεογνού. Ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται είναι μικρά θήλαστρα με αναγραφόμενα τα ml στην επιφάνεια τους ή σύριγγα με πρόσθετη θηλή ή χωρίς. Η σίτιση τους με υποκατάστατο γάλα θα συνεχιστεί μέχρι 3^η με 4^η εβδομάδα της ζωής τους.

Εικόνα 3-4. Διαδικασία σίτισης νεογέννητου με θήλαστρο

Πηγή: <https://vcahospitals.com/know-your-pet/kitten-raising-kittens>

Εικόνα 3-5. Σύριγγα με προσθήκη θηλής για τροφοδοσία σε γατάκια νεογέννητα.

Πηγή: <https://www.amazon.com/Miracle-Nipple-Syringe-Included-Original/dp/B00SQIDL4>

Εικόνα 3-6. Γάλα σε σκόνη για μικρά γατάκια

Πηγή: <https://pethousemarket.gr/product/gala-gia-gatakia-landmark/>

Εικόνα 3-7. Γάλα σε υγρή μορφή για γατάκια και χωρίς λακτόζη

Πηγή: <https://sopuppies.gr/shop/gata/trofh-gatas/gala-gia-gates-fysiko-kit-cat-200ml/>

Πίνακας 3-6. Παροχή γεύματος σε ορφανά γατάκια με θήλαστρο τις πρώτες εβδομάδες της γαλουχίας και οι ανάγκες σε ποσότητες τροφής και ενέργειας ανά το 24ωρο.

Εβδομάδα γαλουχίας	Αριθμός γευμάτων ανά 24ωρο	Ποσότητα γάλακτος ανά γεύμα (ml)	Ενεργειακές ανάγκες ανά 24ωρο (kcal M.E.)	Σωματικό βάρος (g)
1 ^η	12 - 9	2 - 7	40 – 80	100 – 200
2 ^η	9	7 - 9	80 – 100	200 – 300
3 ^η	9	10	112	300 – 360
4 ^η	7	10	115	350 – 420

Πηγή: (Τσερβένη-Γούση, 2011)

3.3.2 Διατροφή νεογέννητων γατιών κατά τον απογαλακτισμό

Τα γατάκια έχουν πολύ συγκεκριμένες διατροφικές ανάγκες για να αναπτυχθούν υγιείς σε ενεργές ενήλικες γάτες. Οπότε μία ισορροπημένη διατροφή με τις κατάλληλες αναλογίες πρωτεΐνης, λίπους, βιταμινών και μεταλλικών στοιχείων είναι ζωτικής σημασίας για την υγιή ανάπτυξη και εξέλιξη των μικρών γατιών μας. Συνήθως στην ηλικία των τεσσάρων εβδομάδων ξεκινάει το στάδιο του απογαλακτισμού και ολοκληρώνεται μέχρι την έβδομη με όγδοη εβδομάδα της ζωής τους. Τα πρώτα σημάδια που κάνουν την εμφάνιση τους είναι όταν τα μικρά ξεκινούν να δαγκώνουν συχνά και με δύναμη την θηλή της μητέρας τους ή την θηλή από το μπουκάλι (τεχνητός θηλασμός), άλλα και όταν γλείφουν το γάλα από την θηλή ή το κουτάλι. Τότε τα γατάκια είναι έτοιμα να ξεκινήσουν να τρέφονται με υγρή τροφή. Ο απογαλακτισμός πρέπει να γίνεται σταδιακά και σταθερά. Τα μικρά γατάκια έχουν μικρό στομάχι, όμως οι απαιτήσεις σε τροφή είναι μεγάλες και για αυτό προσφέρονται τέσσερα με πέντε γεύματα την ημέρα κάθε 6 ώρες. Συνηθίζουν να μην τρώνε παραπάνω από όσο χρειάζονται και εκτός 20 με 30 λεπτών έχουν ικανοποιηθεί πλήρως.

Εικόνα 3-8. Μικρό γατάκι τρέφεται μόνο του με υγρή τροφή.

Πηγή: <https://gr.pinterest.com/pin/769200811340092286/>

Από την τέταρτη με πέμπτη εβδομάδα τα γατάκια μπορούν και σιτίζονται μόνα τους με υποκατάστατο γάλα σε πιάτο σε συνδυασμό με κονσέρβα. Έπειτα τους χορηγούνται μικρές ποσότητες υγρής τροφής σταδιακά με το πέρασμα των ημερών. Τα κονσερβοποιημένα τρόφιμα περιέχουν περισσότερη πρωτεΐνη και υγρασία, διότι ακόμα τα γατάκια δεν έχουν να πίνουν νερό. Την έκτη βδομάδα προστίθεται στο διατροφολόγιο τους η στερεά τροφή,

αφού όμως έχει διαβραχεί με τριπλάσια ποσότητα νερού για να διαμορφωθεί σε χυλό. Την εβδομή και όγδοη που είναι οι τελευταίες εβδομάδες, ολοκληρώνεται ο απογαλακτισμός με την εισαγωγή μόνο ξηρής τροφής για νεαρά γατάκια και η χορήγηση δοχείου με νερό, τα γεύματα περιορίζονται τουλάχιστον σε τρία.

3.3.4 Διατροφή νεαρών γατιών

Τα γατάκια έχουν πολύ συγκεκριμένες διατροφικές απαιτήσεις που διαφέρουν από εκείνες των ενήλικων γατών. Η τροφή πρέπει να είναι ειδική για γατάκια δηλαδή κατάλληλη για την ηλικία τους και να μην τρέφονται με τροφή για ενήλικες γάτες. Πιο συγκεκριμένα, τα γατάκια χρειάζονται μια τροφή με υψηλότερη περιεκτικότητα σε ενέργεια και πρωτεΐνη, λιπαρά, βιταμίνες και μεταλλικά στοιχεία. Τα γατάκια αναπτύσσονται σωματικώς με πολύ γοργούς ρυθμούς, υπάρχουν όμως ορισμένα συστήματα του οργανισμού τους που δεν έχουν ωριμάσει πλήρως όπως είναι το ανοσοποιητικό και το πεπτικό σύστημα, τα οποία αναπτύσσονται πιο αργά. Για αυτό πρέπει να βοηθήσουμε το γατάκι μας μέσω της τροφής που θα του προσφέρουμε να έχει τη βέλτιστη ισορροπία θρεπτικών συστατικών, αμινοξέα και ταυρίνη, ώστε να θωρακιστεί η άμυνα του οργανισμού του κατά των ασθενειών και να αναπτυχθεί ένα υγιές νεαρό γατάκι.

Εικόνα 3-9. Ξηρή τροφή για νεαρά γατάκια μέχρι 12 μηνών.

Πηγή:[https://www.petplanet.co.uk/p34338/pro_plan_original_kitten_dry_cat_food_with_optistart_chicken_10kg\(2\).aspx](https://www.petplanet.co.uk/p34338/pro_plan_original_kitten_dry_cat_food_with_optistart_chicken_10kg(2).aspx)

Αφού τα γατάκια έχουν απογαλακτιστεί πλήρως και βρίσκονται στο στάδιο της έντονης ανάπτυξης στην ηλικία των δέκα εβδομάδων μέχρι και την ηλικία των τεσσάρων μηνών μπορούν να σιτίζονται με μικτή τροφή, δηλαδή με υγρή και ξηρή στο ίδιο ή σε ξεχωριστά

γεύματα η οποία βοηθάει στην παροχή μιας ισορροπημένης διατροφής, συμβάλει στην διαχείριση του βάρους και στην οδοντική και στοματική υγιεινή. Από την ηλικία τεσσάρων μηνών και άνω το νεαρό γατάκι μας θα αρχίζει να πλησιάζει το πλήρες βάρος μίας ενήλικης γάτας και την φυσική ωριμότητα. Η τροφή θα πρέπει να μειώνεται σε ποσότητα, γενικά στις ενήλικες γάτες αρέσει να γευματίζουν δέκα με είκοσι μικρά γεύματα αλλά αυτό μπορεί να περιοριστεί σε δύο με τρία κύρια γεύμα ημερησίως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4. ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΑΙΤΑ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΙΤΕΣ ΓΙΑ ΓΑΤΕΣ ΜΕ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

4.1 Διατροφή ηλικιωμένης γάτας

Τα πρώτα σημάδια γήρανσης στις γάτες αρχίζουν να εμφανίζονται στην ηλικία των 7 ετών και θεωρούνται ηλικιωμένες άνω των 11 με 12 ετών. Σήμερα, χάρη στις εξελίξεις στον κτηνιατρικό κλάδο και στη βελτιωμένη διατροφή έχει αυξηθεί ο μέσος όρος ζωής της γάτας σε 20 έτη και πλέον θεωρούνται μεγαλύτερες σε ηλικία στα 12 έως 14 χρόνια. Η γήρανση της γάτας, τονίζουν οι κτηνίατροι δεν είναι πάθηση, αλλά μια φυσική κατάσταση του ζώου όπου σε αυτό το στάδιο είναι πιθανό να παρουσιαστούν κάποια προβλήματα υγείας (νεφρική ανεπάρκεια, καρδιακά, διαβήτη, υπερθυρεοειδισμός) ή μπορεί να είναι απόλυτα φυσιολογικές χωρίς να παρουσιάσουν κάποιο πρόβλημα υγείας.

Καθώς η γάτα μας από ενήλικη περνάει σταδιακά στην φάση της γήρανσης, αλλάζουν έτσι και οι διατροφικές της απαιτήσεις. Λόγω της επιβράδυνσης του μεταβολισμού της η γάτα χρειάζεται πλήρης ισορροπημένη διατροφή που να της παρέχει κυρίως ζωική πρωτεΐνη υψηλής ποιότητας, καλή ποιότητα, να είναι εξαιρετικά εύπεπτη, με αυξημένη περιεκτικότητα σε υγρασία ώστε να μπορέσει η τροφή πιο εύκολα να αφομοιωθεί και να επεξεργαστεί από το πεπτικό της σύστημα.

Όσο μεγαλώνουν οι ηλικιωμένες γάτες έχουν την τάση να χάνουν κιλά και μπορεί να έχουν απότομη απώλεια άπαχης μυϊκής μάζας. Είναι σημαντικό τότε να αυξάνεται η πρόσληψη θερμίδων και πρωτεΐνης 10% με 60% για να την συντήρηση του φυσιολογικού σωματικού βάρους της και αποφυγή σοβαρών ασθενειών (σαρκοπενία). Η όρεξη της μπορεί να επηρεαστεί διότι μειώνεται η ικανότητα όσφρησης και γεύσης, αλλά και μάσησης (απώλεια δοντιών). Σε αυτές τις περιπτώσεις η τροφή πρέπει να είναι μαλακιά, με έντονη γευστικότητα. Υπάρχουν τροφές στην αγορά που αναφέρονται σε γάτες από 7 ετών μέχρι 11 ή από 12 χρονών και πάνω ανάλογα με τις διατροφικές τους ανάγκες.

Πίνακας 4-1. Τα συστατικά που περιέχουν οι εμπορικές ξηρές και κονσερβοποιημένες τροφές για γηραιές μη στερωμένες γάτες άνω των 12 ετών.

Θρεπτικές ουσίες	Ξηρή τροφή	Υγρή τροφή (φακελάκι)
Πρωτεΐνες	30,0%	9,5%
Υγρασία		80%
Ολικές ινώδεις ουσίες	4,4%	1,1%
Ολική τέφρα	5,3%	1,2%
Λιπαρά	19,0%	4,0%
Φώσφορος	0,6%	0,13%
Λυκοπένιο	8 mg/kg	8 mg/kg
Βιταμίνη Α	19000 IU/kg	-
Βιταμίνη D3	700 IU/kg	300 IU
Σελήνιο	0,06 mg/kg	-
Σίδηρος	37 mg/kg	4 mg/kg
Χαλκός	11 mg/kg	2,7 mg/kg
Μαγγάνιο	48 mg/kg	1,3 mg/kg
Ιώδιο	3,7 mg/kg	0,34 mg/kg
Ψευδάργυρος	145 mg/kg	13 mg/kg
Ω3 λιπαρά οξέα	10,9 g/kg	-
EPA/DHA	-	0,15%
Μεταβολιστέα ενέργεια	4080 kcal/kg	

Πηγές: <https://www.royalcanin.com/au/cats/products/retail-products/ageing-12-gravy-wet>

<https://www.royalcanin.com/au/cats/products/retail-products/ageing-12-dry>

Πίνακας 4-2. Προσλαμβανόμενη ποσότητα ξηρής και υγρής τροφής ημερησίως για ηλικιωμένες μη στερωμένες γάτες από 12 ετών και άνω με μεσαία δραστηριότητα.

Βάρος γάτας	Ξηρή τροφή (g)	Φακελάκι	Κονσέρβα	Συνδυασμός ξηρής
--------------------	-----------------------	-----------------	-----------------	-------------------------

(kg)		(85g)	(85g)	(g) με υγρής τροφής
3	41	2	175	22 + 1 φακελάκι
4	51	2 + 1/2	220	31 + 1 φακελάκι
5	60	3	255	40 + 1 φακελάκι
6	68	3 + 1/2	290	49 + 1 φακελάκι

Πηγές: https://www.royalcanin.com/ca/en_ca/cats/products/retail-products/aging-12-dry-adult-cat-food
<https://www.royalcanin.com/us/cats/products/retail-products/aging-12-thin-slices-in-gravy-canned-cat-food>
<https://www.royalcanin.com/au/cats/products/retail-products/ageing-12-gravy-wet>

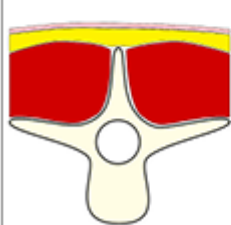
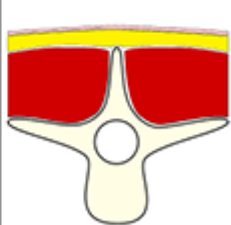
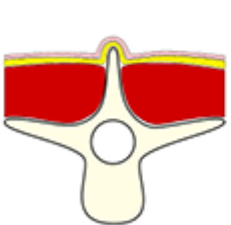

4.2 Διατροφή στείρωμένης γάτας

Οι θηλυκές γάτες ωριμάζουν γενετικά σε ηλικία τεσσάρων έως δέκα μηνών και τα αρσενικά πέντε έως επτά μηνών. Η στείρωση των γατών συνήθως πραγματοποιείται σε ηλικίες πάνω από έξι μηνών. Όταν το κατοικίδιο μας στείρωθεί είναι αναγκαίο να του χορηγείται ειδική τροφή για στείρωμένες γάτες, καθώς η θερμιδική πρόσληψη θα πρέπει να μειωθεί κατά 30% περίπου ώστε να ληφθούν υπόψιν οι χαμηλότερες ενεργειακές ανάγκες μετά από αυτή τη διαδικασία. Πιστεύεται ότι πολλοί παράγοντες επηρεάζουν την αύξηση βάρους μετά την στείρωση και για αυτό οι στείρωμένες γάτες κινδυνεύουν να γίνουν υπέρβαρες. Επίσης πρέπει να σημειωθεί ότι οι οικόσιτες γάτες που στείρωνονται μειώνονται τα επίπεδα δραστηριότητας τους και υπάρχει προδιάθεση για αυξημένη αυθόρμητη κατανάλωση περισσότερης τροφής. Έχει παρατηρηθεί ότι οι αρσενικές στείρωμένες γάτες έχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να αυξήσουν το σωματικό τους βάρος από τις στείρωμένες θηλυκές γάτες. Ο ακριβής μεταβολικός μηχανισμός δεν έχει γίνει πλήρως κατανοητός γιατί συμβαίνουν αυτές οι αλλαγές, αλλά φαίνεται να οφείλεται σε ορμονικές αλλαγές μετά την στείρωση. Οι νεαρές γάτες που βρίσκονται ακόμη στην ανάπτυξη και έχουν στείρωθεί έχουν μεγαλύτερες απαιτήσεις σε λιπαρά και πρωτεΐνες σχέση με της στείρωμένες ενήλικες γάτες (μεγαλύτερες 1 έτους). Γάτες που έχουν στείρωθεί έξι μηνών και πάνω μπορούν να ξεκινήσουν να τρέφονται με τροφές για ενήλικες στείρωμένες γάτες.

Εικόνα 4-1. Σωματική και μυϊκή κατάσταση ενήλικης γάτας.

Body & Muscle Condition Scores

Body Condition Score (5 point scale, can use ½ points for 9 point scale):			
1	Very thin	Ribs, spine, and pelvis: • Visible (especially shorthair cats) • Pronounced, very easy to palpate • No fat covering Marked abdominal tuck Loss of body muscle	
2	Thin	Ribs, spine and pelvis: • Easily palpated • Very little fat covering Tops of lumbar vertebrae visible Obvious waist behind ribs	
3	Normal	Ribs and spine: • Palpable but not visible • Slight (but not excess) fat covering Waist and abdominal tuck present Minimal abdominal fat pad	
4	Over-weight	Ribs and spine: • Not easy to palpate • Moderate fat covering Little or no waist present Rounding of abdomen	
5	Obese	Ribs and spine: • Hard to palpate • Marked fat cover Fat over other body areas No waist, marked abdominal fat Marked inguinal fat pad	

Muscle condition score (assessed over the head, scapulae and lumbar spine):			
1 - Normal	2 - Mild Loss	3 - Moderate Loss	4 - Severe Loss
Determination of MCS is based on palpation and subjective assessment of the muscle mass over the lumbar spine, head and scapulae			
			

Πηγή: <https://www.rochfordvets.co.uk/help-my-cat-is-overweight-how-to-get-your-fat-cat-to-lose-weight/>

Κατάσταση σώματος της γάτας

1: Η γάτα είναι πολύ αδύνατη είναι ορατά τα πλευρά, η σπονδυλική στήλη (ράχη), η πύελος, δεν υπάρχει κάλυψη λίπους στο σώμα.

2: Η γάτα είναι αδύνατη με πολύ λεπτή στρώση λίπους, εύκολη ψηλάφηση στο σώμα, στην κορυφή των οσφυϊκών σπονδύλων γίνεται ορατή πίσω στην μέση τα πλευρά.

3: Η γάτα έχει αποκτήσει κανονικό σωματικό βάρος, ψηλαφίζονται τα πλευρά και η ράχη αλλά δεν είναι ορατά, υπάρχει λεπτό λίπος στο σώμα αλλά όχι υπερβολικό.

4: Στην υπέρβαρη γάτα δεν είναι εύκολο να ψηλαφιστεί η σπονδυλική στήλη και τα πλευρά, έχει δημιουργηθεί μέτρια κάλυψη λίπους στο σώμα και η κοιλιακή χώρα αρχίζει να στρογγυλεύει.

5: Στην παχύσαρκτη γάτα είναι δύσκολο να εφαρμοστεί η ψηλάφηση, έχουν καλυφτεί όλες οι περιοχές του σώματος της με λίπος.

Μυϊκή κατάσταση σε σπόνδυλο της κεφαλής, της ωμοπλάτης και των οσφυϊκής περιοχής

1: Φυσιολογική κατάσταση σπονδύλου με μυϊκή μάζα.

2: Παρατηρείτε ελαφριά απώλεια μυϊκής μάζας.

3: Υπάρχει μέτρια απώλεια μυϊκού ιστού.

4: Σε αυτό το σημείο βλέπουμε ότι υπάρχει σοβαρή απώλεια μάζας από τον σπόνδυλο.

Πίνακας 4-3. Η ανάλογη ημερήσια σίτιση στειρωμένης ενήλικης γάτας πάνω από 1 έτους και νεαρής γάτας (6 μηνών) από την επέμβαση της στειρώσεως μέχρι την ηλικία του 1 χρονών.

Βάρος γάτας (kg)	Μόνο ξηρή τροφή g	Μόνο υγρή τροφή 85 g	Συνδυασμός		Νεαρή γάτα μετά την στειρώση	
			Ξηρή g	Φακελάκι 85 g	Ξηρή g	Υγρή
2	35	2	15	1	65	3 3/4
3	50	2 + 3/4	30	1	90	5 1/4
4	60	3 + 1/3	40	1	110	6 1/2
5	70	4	50	1	130	7 2/3
6	80	4 + 2/3	60	1	150	8 3/4
7 και άνω	13 ανά kg	3/4 ανά kg	10 ανά kg	1	23 ανά kg	1 1/3 ανά kg

Πηγές: <https://www.hillspet.co.uk/cat-food/sp-feline-science-plan-sterilised-cat-young-adult-chicken-dry>

<https://www.hillspet.gr/cat-food/sp-feline-science-plan-sterilised-cat-young-adult-chicken-pouch>

Πίνακας 4-4. Το θερμικό περιεχόμενο των εμπορικών τροφών για στειρωμένες ενήλικες και νεαρές στειρωμένες γάτες ηλικίας 6 μηνών και άνω 1 έτους.

Θρεπτικές ουσίες	Ξηρή τροφή (Ξ.Ο)	Φακελάκι (Ξ.Ο.)
------------------	------------------	-----------------

Πρωτεΐνες	33,0%	43,5%
Ολική τέφρα	5,7%	7,3%
Ολικές ινώδεις ουσίες	1,4%	5,8%
Υδατάνθρακες	49,1%	27,7%
Λιπαρά	10,7%	15,6%
Φώσφορος	0,74%	0,86%
Ασβέστιο	0,82%	1,12%
Νάτριο	0,44%	0,46%
Κάλιο	0,72%	0,86%
Μαγνήσιο	0,094%	0,085%
Ταυρίνη	0,22%	-
L- καρνιτίνη	519,3 ppm	617,1 ppm
Βήτα-Καροτένιο	3,93 ppm	3,31 ppm
Ωμέγα-3	2,54%	1,93%
Ωμέγα-6	2,54%	3,79%
Βιταμίνη Α	6455 IU/kg	136237 IU/kg
Βιταμίνη D3	705 IU/kg	1671 IU/kg
Βιταμίνη C	108 ppm	101 ppm
Βιταμίνη E	576 IU/kg	697 IU/kg
Λυσίνη	3,67 ppm	-
EPA	-	0,187 %
Μεταβολιστέα ενέργεια	3579 kcal/kg (358 kcal/100g)	723 kcal/kg (72 kcal/100g)

Πηγές: <https://www.hillspet.co.uk/cat-food/sp-feline-science-plan-sterilised-cat-young-adult-tuna-dry>

<https://www.hillspet.gr/cat-food/sp-feline-science-plan-sterilised-cat-young-adult-with-trout-pouch>

4.3 Διατροφή γάτας με χρόνια νεφρική ανεπάρκεια

Η νεφρική ανεπάρκεια (ΧΝΑ) είναι μία από τις πιο συχνές αιτίες θανάτου των γατών και παρουσιάζεται σε ηλικιωμένες γάτες πάνω από 10 με 15 ετών (31% - 32%), αλλά μπορεί να εμφανιστεί και σε ηλικία μικρότερη των 3 ετών (10% - 15%). Ο κίνδυνος είναι ιδιαίτερο υψηλός σε φυλές όπως είναι της Άγκυρας, Περσικής, Αβησσυνίας, Maine coon, Σιάμ, Μπλε Ρωσίας, Ragdoll, Βιρμανίας και σε μικρότερο ποσοστό της βραχύτριχης κοινής Ευρωπαϊκής φυλής.

Χαρακτηρίζεται από μη αναστρέψιμες βλάβες των νεφρών και μπορεί να δημιουργηθεί οποιαδήποτε στιγμή κατά τη διάρκεια της ζωής της, ωστόσο δεν είναι εύκολο να γίνει αντιληπτό εκείνη την στιγμή.

Τα σημάδια της νόσου εμφανίζεται όταν έχει καταστραφεί περισσότερο από το 75% (3/4) της νεφρικής λειτουργικότητας.

Τα συμπτώματα της χρόνιας νεφρικής ανεπάρκειας παρουσιάζονται παρακάτω:

- 1) Μειωμένη όρεξη
- 2) Απώλεια βάρους
- 3) Πολυδιψία
- 4) Πολυουρία ή καθόλου ούρηση
- 5) Ουραιμία ή θολά ούρα
- 6) Εμετοί, διάρροια
- 7) Δυσσοσμία της αναπνοής

Η σωστή διατροφή αποτελεί κύρια θεραπεία για την σταθεροποίηση της ασθένειας (καθώς δεν αντιμετωπίζεται) και στην αντιμετώπιση των κλινικών συμπτωμάτων για την βελτίωση της ποιότητας της ζωής της γάτας.

Έχουν παρατηρηθεί ότι τροφές υψηλής βιολογικής αξίας χαμηλής ποσότητας πρωτεΐνης στο 20-30% οδήγησε σε μείωση του BUN (ουρεϊκό άζωτο) και της κρεατινίνης στον ορό του αίματος. Λόγω όμως της χαμηλής περιεκτικότητας σε πρωτεΐνη οι εμπορικές τροφές είναι λιγότερο ελκυστικές στις γάτες ως προς την γευστικότητα τους, γεγονός που επιδεινώνει την ήδη υπάρχουσα ανορεξία του ζώου μας. Για αυτό οι βιομηχανίες ζωοτροφών που παρασκευάζουν τις ειδικές δίαιτες για νεφροπαθή γάτες προσέχουν ιδιαίτερα τη γεύση της τροφής (π.χ κοτόπουλο, τόνο, ή με λάχανικά).

Σημαντικό είναι τα επίπεδα του φωσφόρου στις κλινικές δίαιτες να βρίσκονται μειωμένα για την αποφυγή άλλων ασθενειών (δευτερογενούς νεφρογενούς υπερπαραθυρεοειδισμού) και την αναστολή της επιδείνωσης της νεφρικής λειτουργίας, επίσης σε χαμηλές συγκεντρώσεις πρέπει να βρίσκονται το ασβέστιο, το νάτριο και το μαγνήσιο.

Οι θερμίδες προέρχονται από τους υδατάνθρακες ή τα λίπη που παρέχονται από τις κλινικές δίαιτες για κατοικίδια που νοσούν και πρέπει να είναι ανάλογες με τις κοινές δίαιτες συντήρησης. Προσοχή στην ποσότητα της ζωοτροφής να είναι μικρή η δώσει επειδή η θερμιδική αξία των λιπαρών είναι υψηλότερη από εκείνη των υδατανθράκων.

Οι νεφροπαθείς γάτες μπορούν να εμφανίσουν υποκαλιαιμία από την έλλειψη καλίου (αποβάλουν από τα ούρα). Για την αντιμετώπιση της κατάστασης μπορεί να δοθεί συμπλήρωμα καλίου.

Τα λιπαρά οξέα ωμέγα-3 και ωμέγα-6 θεωρούνται ότι είναι «νεφροπροστατευτικά» έτσι η αναλογία τους στις κλινικές δίαιτες αυξάνεται. Διαπιστώθηκε ότι ο χρόνος επιβίωσης των γατών με αυτή την πάθηση, που καταλάωναν ειδική τροφή για την ασθένεια τους εμπλουτισμένη με εικοσαπεντανοϊκό οξύ (συνεχής λήψη του στη δίαιτα οδηγεί σε πτώση του επιπέδου των τριγλυκεριδίων στο πλάσμα και διατήρηση των τιμών σε σταθερά επίπεδα) ήταν μεγαλύτερος σε σχέση με εκείνες που έτρωγαν την απλή κλινική δίαιτα.

Η δίαιτα τους χρειάζεται υψηλή περιεκτικότητα σε υδατοδιαλυτές βιταμίνες, όπως είναι η βιταμίνη A, C, D, E, καθώς και του συμπλέγματος B, με σκοπό να αντισταθμιστεί η αυξημένη απώλεια των ηλεκτρολυτών με τα ούρα.

Το είδος της τροφής που είναι καλύτερο να χορηγείται σε γάτα που πάσχει από νεφρικές νόσους είναι οι υγρές τροφές, δηλαδή κονσέρβες και φακελάκια. Και αυτό γιατί έχουν την τάση να αφυδατώνονται. Χάνουν συνεχώς υγρά από τον οργανισμό τους λόγω της δυσλειτουργίας των νεφρών.

Η χορήγηση της θεραπευτικής δίαιτας πρέπει να αποφεύγεται κατά τη διάρκεια της νοσηλείας και να προσφέρεται όταν το κατοικίδιο βρίσκεται στο περιβάλλον του.

Πίνακας 4-5. Θρεπτικές ουσίες που περιέχουν οι θεραπευτικές δίαιτες σε υγρές και ξηρές τροφές για νεφροπαθείς γάτες.

Θρεπτικές Ουσίες	Φακελάκι (Ξ.Ο.)	Κονσέρβα Ξ.Ο.	Ξηρή τροφή Ξ.Ο.
Πρωτεΐνες	29,7%	29,7%	29,4%
Λίπος	22%	22,9%	22,6%
Φυτικές Ίνες	2,5%	2,4%	1,1%
Υδατάνθρακες	40,4%	39,2%	41,7%
Ασβέστιο	0,75%	0,84%	0,76%
Φωσφόρος	0,42%	0,48%	0,49%
Νάτριο	0,26%	0,26%	0,25%
Κάλιο	0,89%	1,10%	0,74%

Μαγνήσιο	0,051%	0,054%	0,061%
Ταυρίνη	0,24%	0,45%	0,21%
Καρνιτίνη	533,5 ppm	546,5 ppm	543,6 ppm
Βιταμίνη Α	58506 IU/kg	–	–
Βιταμίνη C	120 ppm	95 ppm	113 ppm
Βιταμίνη D3	946 IU/kg	–	-
Βιταμίνη E	719 IU/kg	993 IU/kg	602 IU/kg
Τέφρα	5,3%	–	–
Ωμέγα-3	0,90%	1,03%	–
Ωμέγα-6	4,31%	3,79%	–
Βήτα-Καροτένιο	3,23 ppm	–	–
Διαλυτές Ίνες	0,8%	–	–
EPA	0,309%		
DHA	0,313%		
Θευική Χονδροϊτίνη	–	55 ppm	–
Γλυκοζαμίνη	–	2266 ppm	–
Μεταβολιστέα Ενέργεια	908 kcal/kg (91 kcal/100g)	177 kcal/kg	4215kcal/kg (422 kcal/100g)

*Ξ.Ο.: ξηρή ουσία. * EPA: εικοσαπεντανοϊκό οξύ. * DHA: δωδεκαεξανοϊκό οξύ.

Πηγές: <https://www.hillspet.gr/cat-food/pd-feline-prescription-diet-kd-with-chicken-canned>

<https://www.hillspet.gr/cat-food/pd-feline-prescription-diet-kd-with-chicken-dry>

<https://www.hillspet.gr/cat-food/pd-feline-prescription-diet-kd-with-chicken-pouch>

Πίνακας 4-6. Ημερήσια ποσότητα υγρής και ξηρής τροφής σε ενήλικη γάτα που πάσχει από ΧΝΑ.

Σωματικό βάρος (kg)	Ξηρή τροφή (g)	Κονσέρβα (g 156)	Φακελάκι (g 85)	Συνδυασμός τροφών (g)		Συνδυασμός τροφών (g)	
				Κονσέρβα (156g)	Ξηρή	Ξηρή	Φακελάκι (85g)
2	30-40	3/4	13/4	1/2	10	15	1
3	40-55	1	21/2	1/2	25	25	1
4	45-65	11/4	3	1	10	40	1

5	55-75	11/2	32/3	1	20	50	1
6	65-90	12/3	41/4	1	30	60	1
7+	11 ανά kg	¼ ανά kg	2/3 ανά kg	1	7 ανά kg	9 ανά kg	1

Πηγές: <https://www.hillspet.gr/cat-food/pd-feline-prescription-diet-kd-with-chicken-canned>
<https://www.hillspet.gr/cat-food/pd-feline-prescription-diet-kd-with-chicken-dry>
<https://www.hillspet.gr/cat-food/pd-feline-prescription-diet-kd-with-chicken-pouch>

Εικόνα 4-2. κλινικές δίαιτες με γεύση κοτόπουλο για νεφροπαθείς γάτες

Πηγή: <https://www.petcircle.com.au/product/hills-prescription-diet-kd-kidney-care-dry-cat-food>

4.4 Διατροφή γάτας που πάσχει από διαβήτη

Ο σακχαρώδης διαβήτης της γάτας αποτελεί την πιο συχνή ενδοκρινοπάθεια προσβάλλοντας περίπου σε αναλογίες 1/100 (1%) - 1/400 (0,25%) τις ενήλικες γάτες. Παρουσιάζεται πιο συχνά σε ζώα ηλικιωμένα μεγαλύτερα των 7 ετών, σε εκείνα που βρίσκονται σε σωματική αδράνεια, παχύσαρκα και κυρίως στερημένα αρσενικά και όχι τόσο στα θηλυκά.

Ο σακχαρώδης διαβήτης τύπου II είναι ο πιο συχνός που κάνει την εμφάνιση του σε γάτες κατά 90%. Συμπεριλαμβάνει σχετική έλλειψη της ινσουλίνης και όχι την ολική απουσία της που οφείλεται στην μειωμένη παραγωγή ινσουλίνης από το πάγκρεας και την αυξημένη παραγωγή γλυκόζης στο ήπαρ (τα επίπεδα της γλυκόζης στο αίμα είναι αυξημένα).

Κλινικά συμπτώματα που παρουσιάζουν οι γάτες με διαβήτη τύπου I:

- Απώλεια βάρους παρά το ότι τρώει περισσότερο από το συνηθισμένο 68%.
- Αυξάνεται υπερβολικά η όρεξή τους για φαγητό 23% και νερό 77%.
- Μπορεί να παρατηρηθεί ακράτεια ή πολυουρία 77%.
- Θαμπό, ξηρό, τρίχωμα που σπάει 49%.
- Αδυναμία των πίσω άκρων λόγω βλάβης των νεύρων 3-8%.
- Εμετοί 23%.
- Διάρροιες 14%.
- Αφυδάτωση 50%.
- Ανορεξία 29%.

Πέρα από τις ενέσιμες ινσουλίνες που χορηγούνται σε καθημερινή βάση η διατροφή είναι ένας ακόμη παράγοντας που μπορεί να βοηθήσει στην ρύθμιση της συγκέντρωσης της γλυκόζης στο αίμα, πιθανών και να τη βελτιώσει ή ακόμα πολύ σπάνια να την εξαλείψει.

Σημαντικό είναι να βοηθήσουμε τις υπέρβαρες γάτες με την απώλεια των κιλών τους για να διατηρηθούν σταθερά τα επίπεδα της γλυκόζης. Όσες είναι λιποβαρείς (αδυνατισμένες) επιτρέπεται η πρόσληψη πολλαπλών γευμάτων ημερησίως. Οι κτηνίατροι συνιστούν κλινικές δίαιτες για διαβητικές γάτες όπου περιέχουν μειωμένους υδατάνθρακες, οι οποίες έχουν αποδειχθεί ότι βελτιώνουν τον έλεγχο των επιπέδων της γλυκόζης στο αίμα, όμως ειδικά οι ξηρές δίαιτες, είναι συχνά πολύ υψηλές σε θερμίδες και μπορεί να μην είναι η κατάλληλη επιλογή για όλες τις διαβητικές γάτες. Η διατροφή που είναι πλούσια σε πρωτεΐνες συμβάλει στην διατήρηση της μυϊκής μάζας. Επίσης οι φυτικές ίνες επιδρούν στις περισσότερες γάτες θετικά κυρίως στην μείωση του σωματικού βάρους.

Ο τρόπος σερβιρίσματος της τροφής συνήθως είναι δύο φορές την ημέρα κατά την χορήγηση ινσουλίνης. Καλό είναι να μην αλλάζουμε την τροφή ως προς την επωνυμία, την γεύση και το είδος και να διατηρούμε μία σταθερή κατάσταση με αυτές τις τροφές. Επιτρέπεται ο συνδυασμός υγρής και ξηρής τροφής, μόνο που οι κονσέρβες περιέχουν αυξημένα ποσοστά σε λίπος και πρωτεΐνες γεγονός που δεν επιδρά αρνητικά στις υπέρβαρες γάτες.

Πίνακας 4-7. Η ημερήσια ποσότητα ξηρής τροφής που πρέπει να καταναλώνει μία γάτα που πάσχει από σακχαρώδη διαβήτη για να διατηρήσει, να χάσει και να αυξήσει το σωματικό της βάρος.

Κιλά γάτας (kg)	Μείωση κιλών (g)	Για συντήρηση (g)	Αύξηση κιλών (g)
2	27	33	40
2,5	31	39	47
3	36	44	53
3,5	40	50	59
4	44	55	65
4,5	47	59	71
5	51	64	77
5,5	55	68	82
6	58	73	87
6,5	62	77	92
7	65	81	97
7,5	68	85	102
8	71	89	107

Πηγή: <https://www.royalcanin.com/us/cats/products/vet-products/feline-glycobalanceddry-cat-food>

Πίνακας 4-8. Σίτιση διαβητικής γάτας μόνο με κονσέρβα ημερησίως.

Κιλά γάτας (kg)	Τάση προς πάχυνση	Φυσιολογικό βάρος γάτας
2	135 g	170 g
2,5	160 g	200 g
3	180 g	225 g
3,5	200 g	250 g
4	220 g	275 g
4,5	240 g	300 g
5	260 g	325 g

6	295 g	370 g
7	330 g	415 g
8	365 g	455 g

Πηγή: https://www.royalcanin.com/ca/en_ca/cats/products/vet-products/feline-diabetic-canned-cat-food

Εικόνα 4-3. Εμπορικές τροφές για ενήλικες γάτες που πάσχουν από διαβήτη

Πηγή: <https://www.pet-supermarket.co.uk/Royal-Canin-Diabetic-Adult-Cat-Food/p/I0000459>

Πηγή: https://www.royalcanin.com/ca/en_ca/cats/products/vet-products/feline-diabetic-canned-cat-food

Πίνακας 4-9. Θερμιδικό περιεχόμενο των ζωοτροφών για ενήλικες διαβητικές γάτες.

Θρεπτικές ουσίες	Ξηρή 1.5 kg Ξ.Ο.	Κονσέρβα 85g Ξ.Ο.	Φακελάκι 85g Ξ.Ο.
Ακατέργαστη πρωτεΐνη	44%	9%	8,9%
Λιπαρά	12%	1,5%	3,2%
Ακατέργαστες ίνες	3,8%	2%	1,1%
Βασικά λιπαρά οξέα	2,88%		0,54%
Ολικά σάκχαρα	1,5%		1,3%
Ασβέστιο	0,744%		-
Φώσφορος	0,728%		-

Τέφρα	6,4%		1,7%
Άμυλο	19%		1,2%
Βιταμίνη D3	1000 IU		270 IU
Βιταμίνη A	25000 IU		-
Σίδηρος	33 mg		3 mg
Χαλκός	10 mg		3 mg
Ιώδιο	3,3 mg		0,4 mg
Μαγγάνιο	43 mg		0,8 mg
Ψευδάργυρος	130 mg		8 mg
Σελήνιο	0,05 mg		-
Υγρασία	6,5%	83%	82,5%
Μεταβολιστέα ενέργεια	3519 kcal/kg	647 kcal/kg	776 kcal/kg

Πηγές: <https://www.royalcanin.com/au/cats/products/vet-products/diabetic-dry>

<https://www.royalcanin.com/au/cats/products/vet-products/diabetic-wet>

<https://www.royalcanin.com/ca/en-ca/cats/products/vet-products/feline-diabetic-canned-cat-food>

4.5 Διατροφή για γάτες με γαστρεντερικές διαταραχές

Στην γάτα οι πιο συχνές διαταραχές στην υγεία της που εμφανίζονται οφείλονται σε γαστρεντερικά προβλήματα (όπως είναι η χρόνια φλεγμονώδης νόσος του εντέρου ή παγκρεατίτιδα) είτε αυτά είναι χρόνια είτε οξεία για κάποιο χρονικό διάστημα. Συνήθως τα πρώτα σημάδια που εκδηλώνονται και ειδικά όταν είναι επαναλαμβανόμενα, όπως είναι η διάρροια και ο έμετος, αντιλαμβανόμαστε ότι κάποια διαταραχή πιθανόν θα έχει δημιουργηθεί στο κατοικίδιο μας. Αυτή η δυσφορία που δημιουργείται στο ζώο ονομάζεται γαστρεντερική διαταραχή και αποτελεί μία ασθένεια που επηρεάζει ολόκληρο το πεπτικό σύστημα (συμπεριλαμβανομένου του στόματος και των δοντιών, του οισοφάγου, του στομάχου, του λεπτού και του παχέος εντέρου, του ορθού και του πρωκτού). Επίσης έχει παρατηρηθεί, ορισμένες φυλές γατών είναι πιο επιρρεπείς στα πεπτικά προβλήματα και μπορεί να παρουσιαστεί και σε νεότερες ηλικίες.

Τα πιο συχνά συμπτώματα στομαχικών διαταραχών και πεπτικών προβλημάτων στις γάτες αλλά και στα γατάκια είναι:

- ✓ Εμετός, γαστρική παλινδρόμηση.

- ✓ Διάρροια μαλακά κόπρανα ή δυσκοιλιότητα.
- ✓ Μετεωρισμός.
- ✓ Αδυναμία, λήθαργος.
- ✓ Απώλεια όρεξης.
- ✓ Μείωση βάρους.
- ✓ Υποσιτισμός
- ✓ Κοιλιακός πόνος.
- ✓ Πρόβλημα κατάποσης.

Σε αυτήν την περίπτωση η σωστή διατροφή μπορεί να ανακουφίσει την γάτα από τα συμπτώματα των πεπτικών ή εντερικών προβλημάτων.

Οι κλινικές δίαιτες που είναι αποδεκτές για αυτήν την κατηγορία γατών περιέχουν χαμηλά λιπαρά, υψηλή περιεκτικότητα σε εύπεπτες φυτικές ίνες, που με την πάροδο του χρόνου, η δόση των ινών μπορεί συχνά να μειωθεί ή να εξαλειφθεί. Αυτές οι δίαιτες περιέχουν εξαιρετικά εύπεπτες ουσίες, πρωτεΐνες ή υδατάνθρακες που η γάτα δεν έχει φάει στο παρελθόν δηλαδή πρόβειο κρέας, αρνί, κρέας ελαφιού ή κουνέλι. Επίσης μπορούν να περιέχουν προβιοτικά (ζωντανά ωφέλιμα βακτήρια) για την διατήρηση της φυσιολογικής μικροχλωρίδας του εντέρου και την βελτίωση της πεπτικής υγείας. Οι τροφές με αυτά τα συστατικά διατίθενται συνήθως από κτηνιατρικές κλινικές και όχι από εμπορικά καταστήματα ή μπορεί να είναι ακόμα και σπιτικές σε συνδυασμό με άφθονο νερό. Σύμφωνα με τους κτηνιάτρους αυτό συμβαίνει για τον εντοπισμό πιθανόν τροφικών αλλεργιών (υποαλλεργικές δίαιτες) που μπορεί να παρουσιάσει το κατοικίδιο μας. Αυτός ο τύπος διατροφής θα πρέπει να είναι η μόνη πηγή τροφής για τουλάχιστον 4 έως 6 εβδομάδες. Μπορεί να χρειαστούν αρκετές εβδομάδες, ή ακόμα περισσότερο, για να βελτιωθούν οι γάτες μετά από αλλαγή της διατροφής.

Πίνακας 4-10. Η σωστή διατροφή σε γάτα ενήλικη με ευαισθησίες στο γαστρεντερικό σύστημα της.

Κιλά ενήλικης γάτας kg	Μόνο ξηρή 1.5 kg	Μόνο κονσέρβα 195 g	Μόνο φακελάκι 85 g	Συνδυασμός (g)		Συνδυασμός (g)	
				Ξηρή & κονσέρβα	Ξηρή & φακελάκι	Ξηρή & κονσέρβα	Ξηρή & φακελάκι
2	30	0,5	1.3	15	0,25	20	0,5
3	45	0,75	2	15	0,5	20	1

4	60	1	2,5	30	0,5	10	2
5	70	1,33	3,25	20	1	25	2
6	85	1,66	3,75	35	1	20	3
7	100	2	4,5	50	1	35	3
8	115	2,25	5	60	1	45	3

Πηγή: <https://www.purina.co.uk/proplan/cat-food/veterinary-diets-gastrointestinal-dry>

Πίνακας 4-11. Ημερήσια ποσότητα που πρέπει να καταναλώνει ένα γατάκι με γαστρικές διαταραχές.

Γατάκι εβδομάδων	Ξηρή (g)	Κονσέρβα	Φακελάκι
6-12	20-70	1/2 - 1+1/3	1 - 3+1/4
12-26	45-95	3/4 - 1+3/4	2 - 4+1/4
26-52	95-50	1+3/4 - 1	4+1/4 - 2

Πηγή: <https://www.purina.co.uk/proplan/cat-food/veterinary-diets-gastrointestinal-dry>

Πίνακας 4-12. Θρεπτικές ουσίες που περιέχονται στην ξηρή και υγρή τροφή για ενήλικες γάτες και μικρά γατάκια με προβλήματα στο γαστρεντερικό σύστημα τους.

Θρεπτικές ουσίες	Ξηρή (Ξ.Ο.)	Κονσέρβα (Ξ.Ο.)
Πρωτεΐνη	50%	10,5 %
Λιπαρά	16 %	6,5 %
Υδατάνθρακες	20%	3,10 %
Ακατέργαστες ίνες	3 %	0,7 %
Ακατέργαστη Τέφρα	7,5%	2,2 %
Ω-3	0,47 %	0,30 %
Ω-6	1,95 %	1.80 %
Βιταμίνη Ε	195 IU/kg	347 mg/kg

Βιταμίνη Α	22,000 IU/kg	1300 IU/kg
Ταυρίνη	0,25 %	1200 mg/kg
Ψευδάργυρο	215 ppm	-
Φώσφορο	0,85%	0.20%
Ασβέστιο	0,95%	0,22%
Νάτριο	-	0,14 %
Κάλιο	-	0,37 %
Μαγγάνιο	-	6,7 mg
Χαλκός	-	4,7 mg
Σίδηρος	-	38,3 mg
Αδιάλυτες ίνες	4,7 %	1,30 %
Διαλυτές ίνες	1,7 %	0,20%
Υγρασία	12 %	77 %

Μεταβολιστέα ενέργεια	4152 kcal/kg	1030 kcal/kg
------------------------------	--------------	--------------

Πηγές: προσωπικό αρχείο: για κονσέρβα

Πηγή: <https://www.purina.co.uk/proplan/cat-food/veterinary-diets-gastrointestinal-mousse>

Πηγή: <https://www.proplanveterinarydiets.ca/products-consumer/en-gastroenteric-feline-formulas/>

Εικόνα 4-4. Ειδικές τροφές για γάτες και γατάκια με πεπτικές και εντερικές διαταραχές.

Πηγή: <https://www.purina-latam.com/cl/proplan/veterinary-diets/gatos/gastroenteric>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5. ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΕΣ ΚΑΙ ΤΟΞΙΚΕΣ ΤΡΟΦΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΑΤΑ

5.1 Τοξίκωση σε γάτα από κατανάλωση ανθρώπινης τροφής

Η γάτα είναι γενικά ένα ζώο με εκλεπτυσμένους γευστικούς κάλυκες και δεν δοκιμάζει εύκολα νέες γεύσεις ή ότι βρεθεί μπροστά της. Παρόλα αυτά, εξ' αιτίας της έμφυτης περιέργειας που την χαρακτηρίζει, παρατηρούνται συχνά τροφικές δηλητηριάσεις σε ποσοστό 11-20% του συνόλου των καταγεγραμμένων περιστατικών. Αρκετά από τα προϊόντα που χρησιμοποιούμε στην δική μας διατροφή και υπάρχουν στην κουζίνα του σπιτιού μας, μπορεί να είναι επικίνδυνα για την υγεία της γάτας. Τα κλινικά συμπτώματα ποικίλουν από μία αδιαθεσία έως και σοβαρή οργανική βλάβη ανάλογα με την ποσότητα που καταναλώθηκε, το είδος του τρόφιμου, κατά πόσο γρήγορα έγινε αντιληπτό από τον ιδιοκτήτη και το χρονικό διάστημα από την κατάποση μέχρι την πέψη.

Η κάθε τοξίκωση χρήζει ιδιαίτερη αντιμετώπιση δεδομένου του ξεχωριστού μηχανισμού δράσης του στον οργανισμό του ζώου έχει διαφορετικές επιπτώσεις στην υγεία, απαιτεί ειδική αντιμετώπιση και φαρμακευτική αγωγή. Παρακάτω αναλύονται οι δηλητηριάσεις σε γάτες από ανθρώπινα τρόφιμα.

Κρεμμύδι, σκόρδο, πράσο

Αυτά τα είδη (*Allium*) είναι ιδιαίτερα επικίνδυνα για τα κατοικίδια σε όποια μορφή και αν καταναλωθούν (φρέσκα, αποξηραμένα, σκόνη, μαγειρεμένα) γιατί περιέχουν N-προπυλοσουλφίδιο. Διασπών τα ερυθρά αιμοσφαίρια προκαλώντας οξειδωτική αλλοίωση της αιμοσφαιρίνης, προκαλώντας σοβαρή αναιμία. Η κατανάλωση 5 g/kg κρεμμυδιού και σκόρδου σε γάτες έχει ως αποτέλεσμα σοβαρές κλινικές αιματολογικές διαταραχές, ενώ για να προκληθεί τοξίκωση πρέπει να υπάρξει κατανάλωση δόσης πάνω από το 0,5% του σωματικού βάρους της.

Κλινικά συμπτώματα: Εκδηλώνεται άμεσα ή μπορεί και μετά από μέρες με κατάπτωση, γαστρεντερικές ενοχλήσεις (κοιλιακό πόνο, εμετό, διάρροια), ανορεξία, ταχυκαρδία, ίκτερο, ταχύπνοια, αιμοσφαιρινουρία και αφυδάτωση.

Εργαστηριακές εξετάσεις: Λήψη αίματος από την γάτα. Εμφάνιση στο αίμα σωματίων Heinz και εκκεντροκυττάρων λίγες μέρες μετά τα συμπτώματα.

Σημείωση: Πρέπει να γίνεται διαφορική διάγνωση όταν παρουσιάζεται αναιμία σε γάτα με άλλες παρόμοιες ασθένειες, όπως νεοπλασία, κετοξέωση, υπερθυρεοειδισμός και λιποείδωση.

Αντιμετώπιση: Πραγματοποιείται πλύση στομάχου 6 ώρες πριν πεπτούν, χορήγηση βιταμίνης E ή K και ακετυλοκυστεΐνη (χρησιμοποιείται ως βλεννολυτικός παράγοντας για την μείωση του ιξώδους των βλεννογόνων εκκρίσεων) ως αντιοξειδωτικά. Σε ορισμένες περιπτώσεις που η κατάσταση των γατών είναι κρίσιμη γίνεται μετάγγιση αίματος (από γάτα σε γάτα).

Σοκολάτα, Καφές και Τσάι

Όλα τα είδη σοκολάτας (λευκή, υγείας, γάλακτος, μαύρη) είναι βλαβερά για την υγεία της γάτας, κυρίως η μαύρη σοκολάτα ακόμη και σε πολύ μικρή ποσότητα, όπως και τα καφεϊνούχα ποτά καθώς περιέχουν τις τοξικές ουσίες θεοβρωμίνη και καφεΐνη που ανήκουν στις μεθυλοξανθίνες. Οι ουσίες αυτές διεγείρουν το καρδιακό, αναπνευστικό και κεντρικό νευρικό σύστημα του ζώου. Προκαλούν σοβαρά προβλήματα μέσα σε 6 με 12 ώρες μετά την κατάποση. Η θεοβρωμίνη είναι μια πικρή, άχρωμη χημική ουσία, όσο πιο πικρή είναι η σοκολάτα τόσο πιο τοξική είναι για την γάτα γιατί έχει υψηλή περιεκτικότητα σε θεοβρωμίνη. Αν το κατοικίδιο καταναλώσει πάνω από 20 mg/kg μία από τις δύο ουσίες ή ακόμη και σε συνδυασμό πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα και να του χορηγηθεί θεραπεία.

Κλινικά συμπτώματα: Εμετός, υπερδιέγερση, ειλεός, πολυδιψία, αιματέμεση, επιληπτικές κρίσεις, διάρροια, υψηλός πυρετός, καρδιακή αρρυθμία, κοιλιακή δυσφορία, ανησυχία, υπερκινητικότητα, μυϊκός τρόμος, αταξία, ταχύπνοια, βραδυκαρδία, κυάνωση, ταχυκαρδία, κώμα και τελικώς οδηγείται στο θάνατο.

Αντιμετώπιση: Είναι σημαντικό να απομακρυνθεί από τον οργανισμό της γάτας όση περισσότερη τοξική ουσία. Γίνεται πλύση στομάχου και δίνονται αντιεμετικά χάπια. Χορηγείται ορός ενδοφλέβια για την απέκκριση της ουσίας από τα νεφρά. Τοποθέτηση ουροκαθετήρα και ξέπλυμα της ουροδόχου μετά την κένωση της, αυτό εφαρμόζεται γιατί οι

μεθυλοξανθίνες απορροφούνται από τα τοιχώματα της ουροδόχου κύστης. Στην εμφάνιση επιληπτικών κρίσεων δίνονται βαρβιτουρικά ή προποφόλη. Όταν το ζώο παρουσιάζει αρρυθμία του χορηγούνται β-αναστολείς (καταστέλλουν το συμπαθητικό σύστημα και το ζώο ηρεμεί).

Εικόνα 5-1. Γάτα και σοκολάτα

Πηγή: Προσωπικό αρχείο

Σταφύλια και σταφίδες

Προκαλεί οξεία νεφρική ανεπάρκεια στις γάτες. Ο μηχανισμός δράσης τους δεν είναι ξεκάθαρος, ούτε και η ακριβής ποσότητα που δημιουργεί τοξίκωση.

Κλινικά συμπτώματα: Εντός 24 ωρών εμφανίζονται ολιγουρία, ή ανουρία, εμετοί, λήθαργος, διάρροια, μειωμένη όρεξη, κοιλιακό άλγος, πολυδιψία, ή αδιψία.

Εργαστηριακές εξετάσεις: Η ιστολογική εξέταση των νεφρών δείχνει νέκρωση των νεφρικών σωληναρίων. Στις αιματολογικές εξετάσεις οι τιμές της ουρία, της κρεατινίνη και των ηλεκτρολυτών (ασβέστιο και φώσφορος) είναι πάρα πολύ υψηλές.

Αντιμετώπιση: Πλύση στομάχου, αντιεμετικά, χορήγηση ορού για 48 ώρες (π.χ. γλυκόζης, μαγνησίου, νατρίου), διουρητικά (μαννιτόλη, φουροσεμίδα) για να αποβληθεί η τοξίνη. Σε μερικές περιπτώσεις εφαρμόζεται περιτοναϊκή πλύση. Η θεραπεία πρέπει να είναι επιθετική

ακόμη και σε γάτες που δεν έχουν εμφανίσει δείγματα τοξίκωσης. Επανελέγχος αιματολογικών εξετάσεων σε 10 μέρες.

Μουχλιασμένα τρόφιμα

Όταν ένα τρόφιμο (συνήθως γαλακτοκομικά προϊόντα, ψωμί, ρύζι) μουχλιάζει αναπτύσσονται μυκοτοξίνες (είδη που ανήκουν στην *Penicillium spp.*). Η κατανάλωση μουχλιασμένων τροφών μπορεί να προκαλέσει σημαντική βλάβη στις γάτες.

Κλινικά συμπτώματα: Δύο ώρες μετά την κατάποση εκδηλώνονται επιληπτικές κρίσεις, μυϊκός τρόμος, εμετός, λαχάνιασμα, ταχυκαρδία.

Αντιμετώπιση: Πριν την πλύση στομάχου και την τοποθέτηση ορού χορηγούνται βενζοδιαζεπίνες, μεθοκαρβαμόλη, προποφόλη και διαζεπάμη που έχουν αντιεπιληπτικές ιδιότητες (χαλαρώνουν την σπαστικότητα των σκελετικών μυών). Μετά την πλύση στομάχου παρατηρείται υπερθερμία λόγω αυξημένης μυϊκής δραστηριότητας. Η γάτα επανέρχεται μετά από 24 με 48 ώρες.

Ζύμη και αλκοόλ

Η κατανάλωση ζύμης ή αλκοολούχων προϊόντων προκαλεί τοξίκωση στην γάτα. Η μαγιά (από ψωμί, πίτες, ωμή ζύμη, μελομακάρονα) μπορεί να προκαλέσει παραγωγή αιθανόλης (το κοινό οινόπνευμα) που απορροφάται από το στομάχι και το έντερο. Το ζυμάρι διαστέλλεται μέσα στο στομάχι με κίνδυνο να προκληθεί έμφραξη στο καρδιακό στόμιο και στον εντερικό σωλήνα. Μία πολύ μικρή ποσότητα ποτού (π.χ. δύο κουταλιές του γλυκού σε 2,5 kg γάτα) αρκεί ώστε να δηλητηριαστεί και να προκληθεί μόνιμη βλάβη έως και θάνατος.

Κλινικά συμπτώματα: Παρουσιάζονται μέσα σε μία ώρα από την κατάποση και περιλαμβάνουν αταξία, ειλεό, κοιλιακό άλγος, έμετο, παύση εντερικών κενώσεων, υποθερμία, λήθαργος, κατάπτωση, αναπνευστική δυσχέρεια, ταχυκαρδία, βραδυκαρδία, επιληπτικές κρίσεις, κόμα και θάνατος.

Αντιμετώπιση: Πλύση στομάχου με κρύο νερό για να αραιωθεί η ζύμη και να μειωθεί η δραστηριότητα των ζυμομυκήτων από το αλκοόλ. Συνεχή παρακολούθηση του ασθενούς και έλεγχος νευρικού, καρδιαγγειακού συστήματος, θερμοκρασίας, βαθμού ενυδάτωσης, και επιπέδων ηλεκτρολυτών, γλυκόζης και αερίων στο αίμα. Σχεδόν πάντα η γάτα μετά εμφανίζει υπογλυκαιμία και μεταβολική οξέωση.

Εικόνα 5-2. Γάτα και αλκοολούχα ποτά

Πηγή: <https://www.catster.com/lifestyle/cat-health-cats-national-drink-wine-day-beer-alcohol-toxic-hops-grapes>

Ξυλιτόλη

Η ξυλιτόλη είναι μία οργανική ουσία, η οποία χρησιμοποιείται ως φυσικό υποκατάστατο της ζάχαρης και βρίσκεται σε πολλά φρούτα (βατόμουρα) και λαχανικά (στο φλοιό του καλαμποκιού). Χρησιμοποιείται επίσης σε εμπορικά σκευάσματα όπως είναι οι καραμέλες, τσίγλες (0% ζάχαρη), μπισκότα, αρτοσκευάσματα γλυκά, δημητριακά, αναψυκτικά καθώς και σε διάφορα προϊόντα για διαβητικούς, βιταμίνες, αλλά και σε προϊόντα στοματικής υγιεινής (οδοντόκρεμα). Όταν μία γάτα καταναλώσει κάποιο γλύκισμα που περιέχει αυτό το γλυκαντικό σε διάστημα 30 λεπτών έχει προκαλέσει απότομη αύξηση της ινσουλίνης στο αίμα, γεγονός που οδηγεί υπογλυκαιμική κρίση (πτώση επιπέδων σακχάρου στο αίμα).

Κλινικά συμπτώματα: Τα πρώτα συμπτώματα τοξίκωσης παρουσιάζονται σε λίγα μόλις λεπτά από την κατάποση, όπως έμετος, διάρροια, λήθαργος, αδυναμία, αταξία, επιληπτικές κρίσεις, απώλεια προσανατολισμού, ηπατική ανεπάρκεια και κώμα.

Εικόνα 5-3. Ξυλιτόλη

Πηγή: <https://www.myprotein.pl/blog/odzywianie/cukier-slodzik-miod/>

Ξηροί καρποί

Σύμφωνα με τους ειδικούς της ASPCA, φιστίκια, φουντούκια, καρύδια (Βραζιλίας, πεκάν) και γλυκά αμύγδαλα δεν προκαλούν δηλητηριάσεις, εκτός από τα πικρά αμύγδαλα (περιέχουν κυανίδιο τοξικό για γάτες). Στα καρύδια Macadamia δεν είναι γνωστός ο μηχανισμός δράσης τους στις γάτες, αν προκαλούν δηλητηρίαση ή κάποια άλλη βλάβη στον οργανισμό και σε πόση ποσότητα. Ωστόσο δεν αποτελούν μέρος της διατροφής και καλό είναι να αποφεύγονται να δίνονται ως λιχουδιά στο κατοικίδιο μας. Η υπερβολική ή χρόνια κατανάλωση ξηρών καρπών οδηγεί σε παγκρεατίτιδα (φλεγμονή του πάγκρεας) ή και σε νεφρική ανεπάρκεια, γενικά γαστρικές διαταραχές και αυτό γιατί περιέχουν αυξημένες ποσότητες λιπαρών οξέων και ελαίων. Επίσης λόγω της μεγάλης προσθήκης άλατος στους καρπούς μπορεί να εμφανίζει τοξίκωση λόγω ιόντων νατρίου και ειδικά σε περιπτώσεις που δεν έχει καταναλώσει επαρκή ποσότητα νερού.

Κλινικά συμπτώματα: Κοιλιακοί πόνοι, εμετοί, διάρροιες, τρόμος, επιληπτικές κρίσεις, έμφραξη οισοφάγου και εντέρου (κατάποση κελύφους).

Αντιμετώπιση: Καλό είναι να μην δίνουμε ποτέ στην γάτα μας ξηρούς καρπούς, καθώς δεν υπάρχει λόγος να διαταράξουμε την υγεία της.

Τόνος σε κονσέρβα

Ο κονσερβοποιημένος τόνος που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση είναι επίσης ένα από τα αγαπημένα γεύματα της γάτας. Τα ψάρια θεωρούνται ως κορυφαίο αλλεργιογόνο για τις γάτες προκαλώντας δερματικά προβλήματα. Επίσης συχνή ή καθημερινή κατανάλωση τόνου μπορεί να οδηγήσει σε δηλητηρίαση λόγω των υψηλών ποσοστών υδραργύρου που περιέχει.

Κλινικά συμπτώματα: Φαγούρα, τριχόπτωση, κόκκινο ή πρησμένο δέρμα και κόκκινα εξογκώματα, εμετός, διάρροια, αέρια και απώλεια όρεξης, ζάλη, απώλεια συντονισμού και ισορροπίας.

Αντιμετώπιση: Αποφυγή κατανάλωσης τροφών που περιέχουν τόνο και αντικατάσταση τους από άλλες τροφές του εμπορίου ξηρές ή υγρές (κονσέρβες για γάτες).

Γαλακτοκομικά προϊόντα

Οι γάτες αγαπούν τα γαλακτοκομικά και κυρίως την κρέμα γάλακτος, το γιαούρτι και το γάλα. Μετά τον απογαλακτισμό τους όμως σε ηλικία 2 μηνών (συνήθως 7-8 εβδομάδων) και μετέπειτα μειώνεται η παραγωγή του ενζύμου λακτάση και σιγά, σιγά αρχίζει να εξαφανίζεται από το έντερο. Έτσι η γάτα αποκτά δυσανεξία στην λακτόζη και ο οργανισμός της δεν μπορεί πλέον να την πέσει, ενώ η κατανάλωση της προκαλεί γαστρικές διαταραχές. Στην πραγματικότητα το γάλα δεν χρειάζεται στην διατροφή μίας ενήλικης γάτας καθώς δεν έχει να της προσφέρει καμία θρεπτική αξία μονάχα μόνο παραπάνω κιλά ώστε να είναι παχύσαρκη λόγω της υψηλής περιεκτικότητας του σε λίπη (3,5% λίπος σε πλήρες γάλα αγελάδας).

Κλινικά συμπτώματα: Εμετός, διάρροια, πόνος στην κοιλιακή χώρα, δυσπεψία, φούσκωμα και μετεωρισμός.

Αντιμετώπιση: Εφόσον το γάλα δεν συμβάλει στην καλή υγεία της ενήλικης γάτας απορρίπτεται από την διατροφή της.

Σκυλοτροφή

Μια μικρή ποσότητα σκυλοτροφής περιστασιακά δεν θα προκαλέσει τοξίκωση στη γάτα. Αλλά η μακροχρόνια σίτιση με σκυλοτροφές οδηγεί σε σοβαρό υποσιτισμό και στη συνέχεια στον θάνατο λόγω της απουσίας ταυρίνης, βιταμίνης Α και αραχιδονικού οξέος από την τροφή αυτή. Τα σκυλιά είναι παμφάγα που σημαίνει ότι τρέφονται με λαχανικά και κρέας, ενώ οι γάτες είναι κυρίως κρεατοφάγες χρειάζονται προϊόντα πλούσια σε πρωτεΐνες και ζωικά λίπη για την επιβίωση τους. Άρα η τροφή για σκύλους δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αντικαταστήσει τις τροφές για γάτας δεδομένου ότι είναι ειδικά σχεδιασμένες για τις ανάγκες της.

Κλινικά συμπτώματα: Μπορεί να προκληθούν στομαχικές και εντερικές διαταραχές.

Αντιμετώπιση: Αποφυγή σίτισης με αυτό το είδος τροφής.

Βιταμίνη Α

Αυτή η βιταμίνη είναι σημαντική για την υγεία της γάτας, αλλά η υπερβολική χορήγηση της στην διατροφή είτε μέσω συμπληρωμάτων διατροφών, είτε με τροφές πλούσιες σε αυτήν όπως είναι το συκώτι, τα αυγά, το γάλα και τα φυτικά λίπη οδηγεί τελικά σε σοβαρή τοξικότητα. Αυτό παρατηρήθηκε κυρίως σε γάτες που κατανάλωναν καθημερινά μεγάλες ποσότητες από ζωικά όργανα (συκώτι) που προορίζονταν για ανθρώπινη σίτιση.

Κλινικά συμπτώματα: Οι κινήσεις της γάτας είναι μειωμένες, παρατηρείται δυσκαμψία και ακινησία των αρθρώσεων, πόνος, δυσφορία, δυσκολεύονται να καλωπιστούν και στην πρόληψη τροφής καθώς επηρεάζονται τα οστά του λαιμού, μπορεί να οδηγήσει ακόμα σε παράλυση.

Διάγνωση: Η διάγνωση πραγματοποιείται με ακτινογραφία όπου φαίνεται ο σχηματισμός νέου οστού συνήθως γύρω από τις αρθρώσεις.

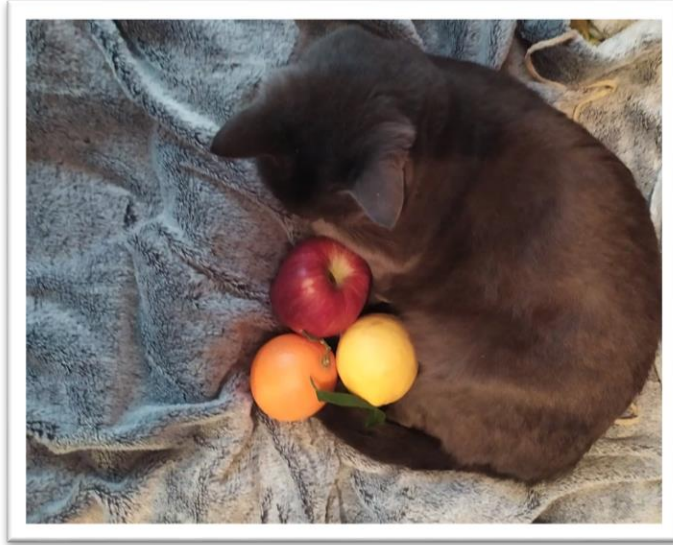
Αντιμετώπιση: Αλλαγή της διατροφής σε γάτες που εμφανίζουν υψηλές συγκεντρώσεις βιταμίνης Α. Επίσης να μην γίνεται άσκοπη χρήση συμπληρωμάτων χωρίς την εντολή κτηνιάτρου. Οι γάτες οι οποίες έχουν εμφανίσει βλάβη στις αρθρώσεις υποβάλλονται σε χειρουργείο για την αφαίρεση των νέων οστών, αλλά δεν γίνεται σε όλες τις περιπτώσεις εφικτό.

Φρούτα

Φρούτα όπως μήλα, βερίκοκα, ροδάκινα, κεράσια, εσπεριδοειδή (πορτοκάλια, μανταρίνια, νεράντζια, γκρέιπφρουτ, λεμόνια, λάιμ) και πράσινες ντομάτες (άγουρες) αποτελούν τοξικά τρόφιμα για τις γάτες. Οι σπόροι, τα φύλλα, οι βλαστοί και οι φλούδες περιέχουν ορισμένα έλαια, κιτρικό οξύ και την τοξική ουσία κυανίνη. Η σάρκα τους όμως είναι βρώσιμη και κατάλληλη για τις γάτες συνήθως σε ποσότητα ένα με δύο ή τρία κομμάτια.

Κλινικά συμπτώματα: Δυσκολία στην αναπνοή, λαχάνιασμα, κλονισμό, εμετός, διάρροια, κατάθλιψη.

Αντιμετώπιση: Πλήρης αφαίρεση σπόρου, φλούδας, φύλλων, κουκούτσι, τεμαχισμό του φρούτου σε μικρά κομμάτια για αποφυγή πνιγμού.

Εικόνα 5-4. Γάτα με φρούτα

Πηγή: Προσωπικό αρχείο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

6. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΧΛΟΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΗΣ ΓΑΤΑΣ

6.1 Εισαγωγή φυτικών υλών στην διατροφή της γάτας

Οι γάτες αν και σαρκοφάγες επιλέγουν αυτοβούλως την κατανάλωση χόρτων και φυτών. Το πεπτικό σύστημα τους όμως δεν διαθέτει τα απαιτούμενα ένζυμα για την απορρόφηση των φυτικών ινών με αποτέλεσμα να τα αποβάλουν είτε από το στόμα (εμετός), είτε από τον εντερικό σωλήνα (κόπρανα). Στις γάτες αρέσει να εξερευνούν τα αντικείμενα που βρίσκονται στον χώρο τους, να γλείφουν και να τα δαγκώνουν, όπως είναι τα φυτά που υπάρχουν μέσα στο σπίτι και στον κήπο.

Σύμφωνα με μία έρευνα που πραγματοποίησαν επιστήμονες από την κτηνιατρική σχολή του Πανεπιστημίου Davis στην Καλιφόρνια, η δημοσκόπηση που έγινε σε 1021 ιδιοκτήτες γατών έδειξε ότι το 71% των γατών κατανάλωσε χόρτα έξι φορές στην διάρκεια της ζωής τους, το 61% τουλάχιστον δέκα φορές και το 11% ποτέ. Το 91% της πλειοψηφίας των ερωτηθέντων δήλωσε ότι η γάτα τους ήταν κανονική πριν φάει χόρτα και δεν παρουσίαζε συμπτώματα, ενώ το 27% δήλωσε ότι η γάτα τους έκανε εμετό μετά από κατανάλωση των χόρτων. Σε νεότερες γάτες ηλικίας μικρότερης τριών χρονών το 39% κατανάλωνε σε καθημερινή βάση φυτά σε σύγκριση με το 27% .

Εικόνα 6-1. Γάτα σε κήπο

Πηγή: προσωπικό αρχείο

Υπάρχουν αρκετές θεωρίες σχετικά με το γιατί η γάτα τρώει φυτά:

- Οι γάτες έχουν πολύ ευαίσθητο γαστρεντερικό σύστημα με αποτέλεσμα να υπάρχουν συχνά προβλήματα στην πέψη της τροφής, φλεγμονές στο στομάχι και έντερο, κοιλιακοί πόνοι, κολικοί, και τροφικές αλλεργίες. Η γάτα είναι ένα ζώο ανθεκτικό και γενικά όταν νιώθει κάποια δυσφορία (π.χ. από έναν στομαχόπονο) δεν το δηλώνει εύκολα επομένως μας είναι δύσκολο να αντιληφθούμε τι ακριβώς μπορεί να της συμβαίνει. Το να τρώνε χόρτα όταν παρουσιάζεται άλγος στην κοιλιακή χώρα και γενικά στομαχικές διαταραχές, πιθανώς τις βοηθάει στο να απομακρύνουν από το στομάχι τροφές που δεν μπορούν να πέσουν (κόκαλα, φτερά, φυτά), κάνοντας εμετό. Κατά συνέπεια, βοηθάει στην υγεία του γαστρεντερικού συστήματος, στην κινητικότητα του λόγω των φυτικών ινών και στην αποφυγή έμφραξης του εντερικού σωλήνα.
- Τα φυτά περιέχουν διάφορες βιταμίνες (βιταμίνη C) και ιχνοστοιχεία που μπορούν να λείπουν από τη διατροφή της γάτας μας. Ο χυμός του γρασιδιού είναι πλούσιος σε φολικό οξύ (B9) μία ουσιώδης βιταμίνη που υποστηρίζει την ανάπτυξη και τις λειτουργίες του οργανισμού της γάτας και βοηθάει στην παραγωγή της αιμοσφαιρίνης, δηλαδή της πρωτεΐνης που μεταφέρει το οξυγόνο στο αίμα.
- Οι γάτες λατρεύουν να καθαρίζουν την γούνα τους καθημερινά, ωστόσο οι τρίχες που καταπίνουν συσσωρεύονται στο στομάχι τους δημιουργώντας δυσπεψία και δυσκοιλιότητα. Το γρασίδι δρα ως φυσικό καθαρτικό απομακρύνοντας τις τριχόμπαλες από το στομάχι (εμετό ή με τα περιττώματα), έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία τριχοβεζοαρίων.
- Επίσης άλλη μια θεωρία είναι όταν η γάτα μας έχει άγχος και στρεσάρεται από διάφορους παράγοντες τρώει χόρτα για να ανακουφιστεί από το άγχος που την καταβάλλει. Είναι ένας τρόπος εκτόνωσης για αυτήν να αποβάλει την ανησυχία της. Αποτελεί μέρος της συμπεριφοράς της να δαγκώνει, να γλείφει και γενικά να απασχολεί το στόμα της. Ακόμη και τα παιχνίδια για γάτες που πωλούνται στο εμπόριο περιέχουν στο εσωτερικό τους αποξηραμένα χόρτα για να γίνονται επιθυμητά από το κατοικίδιο και να εξομαλύνει την υπερένταση της.

Οπότε είναι ωφέλιμο για την γάτα μας να υπάρχει μέσα σε μία γωνία στο σπίτι ή στην βεράντα μία γλάστρα ή δοχείο με φρέσκο γρασίδι που δεν βλάπτει την υγεία της και την

ευχαριστεί, όπως γρασίδι βρόμης, σίκαλης, κριθαριού και σιταριού. Πωλούνται σε φυτώρια, κτηνιατρεία και σε καταστήματα ζωοτροφών σε σπόρους ή έτοιμα φυτωμένα . Γενικά η τιμή του ποικίλει ανάλογα σε τι μορφή πωλείται (σπόρο ή φυτωμένο) . Η διάρκεια ανάπτυξης από την στιγμή που σπέρνεται σε γλάστρα είναι 7 με 14 μέρες συνήθως.

**ORGANIC
OAT, RYE, BARLEY, WHEAT GRASS SEEDS**

Εικόνα 6-2. Σπόροι βρόμης, σίκαλης, κριθαριού και σιταριού

Πηγή: <https://www.ebay.co.uk/itm/Organic-Cat-Oat-Barley-Wheat-Rye-Grass-grown-in-14-days-BUY-3-GET-1-FREE-/202634642828>

Εικόνα 6-3. Χλόη για γάτες που υπάρχουν στο εμπόριο

Πηγή: <https://petaction.gr/product/camon-grasidi-gatas/>

Εικόνα 6-4. Γρασίδι για γάτες που κυκλοφορεί στην αγορά

Πηγή: <https://valuepet.com.sg/products/cat-grass>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΓΕΝΙΚΗ

Αγγελική Τσερβένη-Γούση (2011). Φυλές και Εκτροφή Σκύλου και Γάτας, Εκδόσεις Σύγχρονη Παιδεία.

Φυλλάδιο (2019). Νοσηλεία μικρών ζώων.

<https://vetnutrition.tufts.edu/2018/12/cats-are-not-small-dogs-unique-nutritional-needs-of-cats/>

<https://www.hillspet.gr/cat-care/nutrition-feeding>

<https://www.katoikidiaendراسi.gr/2020/02/13/oi-proteines-sti-diatrofi-ton-zoon/>

<https://www.mednutrition.gr/portal/lifestyle/oikogeneia/9325-tria-threptika-systatika-aparaitita-gia-kathe-gata>

https://www.nap.edu/resource/10668/cat_nutrition_final.pdf

<https://www.purina.gr/cats/health-and-nutrition/daily-feeding-guide/getting-the-balance-right>

<https://www.purina.gr/meet-purina/what-goes-into-purina-petfood>

NEPO

<https://pets.webmd.com/cats/guide/dehydration-cats#1>

<https://www.purina.co.uk/cats/health-and-nutrition/symptoms-to-watch-out-for/cat-drinking-lots-of-water>

<https://www.vetwest.com.au/pet-library/thirsty-cat-is-it-just-hot-or-is-something-up>

<https://www.zoosos.gr/poso-nero-echoun-anagki-i-gates/#axzz6alaZHTTu>

TΡΟΦΕΣ BARF

<http://barfhouse.gr/aboutus/>

<https://aade.gr/himeio/vi-diatirimena-trofima>

https://aade.gr/sites/default/files/2020-03/62a-iss1_0.pdf

<https://barfaustralia.com/nutrition/ingredients>

<https://drianbilinghurst.com/about/>

<https://www.aaha.org/about-aaha/aaha-position-statements/raw-protein-diet/>
<https://www.avma.org/raw-pet-foods-and-avmas-policy-faq>
<https://www.canadianveterinarians.net/documents/raw-meat-based-diets-for-pets>
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3003575/>
<https://www.veterinarypracticenews.com/debating-raw-diets-january-2019/>
https://www.voldogfood.com/barf-gia-gates/?gclid=CjwKCAjw4_H6BRALEiwAvgfzq6O_azisbLhWos8BDZOXoCB0QSwoxADuLy1prz2ml9ILVBwtwkTxZphoC3LEQAvD_BwE

ΤΡΟΦΕΣ

<https://myroyalcanin.gr/γάτα-σιάμ-siamese-μια-εξωτική-ομορφιά/>
<https://www.diagnovet.gr/index.php/zoa-syntrofias/katoikidia-zwa/item/2667-diatrofi-skylou-gatas>
<https://www.fda.gov./animal-veterinary/animal-health-literacy/complete-and-balanced-pet-food>
https://www.ktiniatriki.gr/category/1390_71/ktiniatrika-proionta-simplirwmata-diatrofis.html
<https://www.news.gr/life/hreiazomai/article/60639/prostatefo-kai-frontizo-sosta-ta-katoikidia-moy.html>
<https://www.noahsarkvet.com/services/cats/feline-nutrition-cat-food>
<https://www.royalcanin.com/gr/cats/health-and-wellbeing/wet-or-dry-food-what-to-feed-a-cat>
<https://www.royalcanin.com/gr/cats/products/retail-products/maine-coon>
<https://www.royalcanin.com/gr/cats/products/retail-products/ragdoll>
<https://www.royalcanin.com/gr/tailored-nutrition/myth-or-truth/home-made-vs-industrialised-petfood>
<https://www.vet.cornell.edu/departments-centers-and-institutes/cornell-feline-health-center/health-information/feline-health-topics/feeding-your-cat>
<https://www.vetmenow.gr/spitiko-fagito-gia-ta-katikidia-zoa/>
<https://www.vets.com.gr/η-γάτα-σφίγγα-sphynx-cat-vets/>

ΚΥΟΦΟΡΙΑ

<https://maroochyanimalhospital.com.au/pet-library/pregnancy-and-your-cat>
<https://pdfs.semanticscholar.org/1990/fd67937b1c6fbbea5b54067a7fe8c7315382.pdf>
<https://vcahospitals.com/know-your-pet/feeding-the-pregnant-cat>
<https://vetmed.tamu.edu/news/pet-talk/choosing-the-best-diet-for-your-kitten/>
<https://www.hospitalveterinari.org/ingles/feline-pregnancy/?lang=en>
<https://www.maddiesfund.org/assets/documents/Institute/Practical%20Tips%20for%20Orphaned%20Kitten%20Care%20Resources.pdf>
https://www.petmd.com/cat/centers/kitten/nutrition/evr_ct_weaning_kittens_what_to_feed_a_kitten
<https://www.royalcanin.com/gr/cats/kitten>
<https://www.royalcanin.com/gr/cats/kitten/looking-after-and-feeding-your-pregnant-cat>
<https://www.theveterinarynurse.com/review/article/nutrition-for-kittens>
<https://www.uwsheltermedicine.com/library/guidebooks/guide-to-raising-underage-kittens/caring-for-kittens-from-birth-to-eight-weeks>
<https://www.zooplus.gr/periodiko/gates/diatrofi-gatas/i-sosti-diatrofi-gia-gatakia>

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΕΣ ΚΑΙ ΤΟΞΙΚΕΣ ΤΡΟΦΕΣ

<http://www.filozoiki.gr/content/articles/view/660-10-trofes-pou-den-prepei-na-dineis-sth-gata-sou>
<http://www.vetstreet.com/our-pet-experts/whats-the-deal-with-cats-and-milk>
<https://el.wikipedia.org/wiki/Κυανίδιο>
<https://el.wikipedia.org/wiki/Λακτόζη>
<https://now.tufts.edu/articles/concerns-about-mercury-poisoning-it-safe-give-canned-tuna-cats-treat>
<https://vcahospitals.com/know-your-pet/vitamin-a-toxicosis-in-cats>
<https://veterinarypartner.vin.com/default.aspx?pid=19239&catId=102904&id=6137821>
<https://www.aaha.org/your-pet/pet-owner-education/ask-aaha/Household-Toxins/>
<https://www.akc.org/expert-advice/nutrition/can-dogs-eat-cat-food/>
<https://www.asPCA.org/news/internet-myths-and-rumors-pet-toxin-edition>

<https://www.asPCA.org/pet-care/animal-poison-control/people-foods-avoid-feeding-your-pets>

<https://www.avma.org/resources-tools/avma-policies/raw-or-undercooked-animal-source-protein-cat-and-dog-diets>

<https://www.hillspet.com/pet-care/nutrition-feeding/can-dogs-and-cats-eat-fruit>

<https://www.katoikidiaendrasi.gr/2018/07/04/diatrofikes-toxikoseis-ston-skylo-kai-ti-gata/>

<https://www.nestlenoiazomai.gr/blog/skylos-gata/epikindines-trofes-gia-ti-gata-mas>

<https://www.petcoach.co/article/10-common-foods-that-are-toxic-to-dogs-and-cats/>

<https://www.petmd.com/cat/nutrition/can-cats-eat-dog-food>

<https://www.prestigeanimalhospital.com/services/cats/blog/why-cats-and-cows-milk-dont-mix>

<https://www.rspcansw.org.au/blog/animal-care-information/common-foods-that-can-poison-your-pets/>

<https://www.vets.com.gr/διατροφη-σοκολατα-στα-ζωα-και-κινδυνο/>

ΓΗΡΑΝΣΗ ΓΑΤΑΣ

<https://vcahospitals.com/know-your-pet/feeding-mature-senior-and-geriatric-cats>

<https://www.floridawildvethospital.com/feeding-caring-elderly-cat-ways-help-prolong-longevity/>

<https://www.vet.cornell.edu/departments-centers-and-institutes/cornell-feline-health-center/health-information/feline-health-topics/loving-care-older-cats>

ΓΑΤΟΧΟΠΤΟ

<http://www.vetstreet.com/our-pet-experts/why-does-my-cat-eat-grass-or-houseplants>

<https://gre.pets-health.com/3060519-tip-1-how-to-plant-grass-for-cats>

<https://www.bluecross.org.uk/pet-advice/why-do-cats-eat-grass>

<https://www.hillspet.com/cat-care/behavior-appearance/why-do-cats-eat-grass>

<https://www.independent.ie/regionals/newrossstandard/lifestyle/dogs-and-cats-eat-grass-but-why-do-they-do-it-34658732.html>

https://www.petmd.com/cat/wellness/evr_ct_eating_grass

<https://www.purina.co.uk/cats/behaviour-and-training/understanding-cat-behaviour/why-do-cats-eat-grass>

<https://www.sciencemag.org/news/2019/08/mystery-solved-why-cats-eat-grass>

<https://www.smithsonianmag.com/smart-news/researchers-figure-out-why-cats-eat-grass-180972885/>

<https://www.westvet.net/blog/post/dr-hazel-carney-on-why-cats-eat-grass-and-when-to-worry-about-it/>

ΠΑΘΗΣΕΙΣ

<https://hjecam.hcavs.gr/v1-i1-aitiopathogenia>

<https://vetmed.tamu.edu/news/pet-talk/gastrointestinal-disorders-in-cats/>

https://vetnutrition.tufts.edu/2018/01/diabetic_cat_diet/

<https://weu-az-web-uat-cdnep.azureedge.net/mediacontainer/medialibraries/centralindependentvetcare/documents/nutrition-guide.pdf>

<https://www.merckvetmanual.com/cat-owners/digestive-disorders-of-cats/disorders-of-the-stomach-and-intestines-in-cats>

<https://www.proplanveterinarydiets.ca/products-consumer/en-gastroenteric-feline-formulas/>

<https://www.provostvet.co.uk/services/pet-nutrition>

<https://www.provostvet.co.uk/services/pet-nutrition>

<https://www.purina.co.uk/proplan/cat-food/veterinary-diets-gastrointestinal-mousse>

<https://www.vet.cornell.edu/departments-centers-and-institutes/cornell-feline-health-center/health-information/feline-health-topics/feline-diabetes>